Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 132 | Łódź, Wtorek, 7 czerwca 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, ג׳ סיון תרצ״ב | № 132

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פראגראם פון דער דייטשער רעגירונג

פאָן פאַפּען וויל דערווייל נישט רעווידירען די דייטשע מזרח־גרעניצען

די האהענצאלערס זאלען צוריקקומען צו דער מאכט

בערלין, 6 (ספּ. טעל.) די בערלינער פּרעסע בעשעפטיגט זיך שטאַרק מיט׳ן אַרבייטס־פּראָגראַם פון דער נייער רעגירונג. אויפ׳ן ערשטען פּלאַן רוקט זיך אַרויס די פראַגע וועגען די נייע וואַהלען.

אין דער אינערליכער פּאָליטיק שטעהט די רעגירונג אויפ׳ן שטאַנדפּונקט פון אָפּשאַפען בריד־ינגס פעראָרדענונגען. קודם־כל וועגען פונאַנדער־לאָזען די היטלערישע שטורם־אָפּטיילונגען.

בנוגע דער אויסערליכער פּאָליטיק, וויל פּאַפּען שליסען אַ בונט מיט פראַנקרייך געגען די סאָוויעטען און ער וועט דערווייל רעזיגנירען פון דער פאָדערונג וועגען רעווידירען די דייטשע מזרח־גרעניצען.

לאנדאָן, 6 (ספּ. טעל.) אין „דיילי מייל״ שרייבט לאָרד ראטהעמער אויס בערלין, אַז איך 18 חדשים אַרום וועלען די האָהענצאָלערס צוריק קומען קיין דייטשלאַנד און סוועט צוריקגעשטעלט ווערען די מאָנאַרכיע.

וואהלען צום רייכסטאג בעשטימט אויפ׳ן 31 יולי

בערלין, 6 (ספּ. טעל.) דער טערמין פון די וואַהלען צום רייכסטאג איז דורכ׳ן פּרעזידענט הינדענבורג בעשטימט געוואָרען אויפ׳ן 31. יולי.

א פעקעל מיט 2 פרויען־הענד האט מען צוגעשיקט דעם פראנצ. אמבאסאדאר אין בערלין

בערלין, 6. (ספּ. טעל.) אין דער פראַנצויזישער אמבאסאדע אין בערלין איז געקומען א פּערשוין און איבערגעגעבען א פּעקעל אדרעסירט צום אמבאסאדאר פּאָנסע. ווען מ׳האָט געעפענט דאָס פּעקעל האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אז דערין געפינען זיך 2 פרויען־הענד. די פּאָליציי פיהרט אנ׳אויספאָרשונג.

אויפרייס אין א אמוניציע־לאגער

נעאַפּאָל, 6 (ספּ. טעל.) בעת מאַנעווערס איז פאָרגעקומען אנ׳אויפרייס אין א געוועהר־לאַגער. 5 זעלנער זענען דערהרגעט געוואָרען, 6 זענען פערוואונדעט געוואָרען.

א נייע קאנפערענץ פון די מאי-פרעמיערען

זאָל פארקומען היינטיגע וואך אין טשעכאטשינעק

וואַרשאַ, 6. (טעלעפאָניש). נאָך היינטיגע וואך זאָל פאָרקומען א נייע קאָנפערענץ פון די נאָך־מאי־מיניסטאָרען. די קאָנפערענץ זאָל פאָרקומען אין טשעכאָטשינעק, וואו דער מלוכה־פרעזידענט געפינט זיך איצט אויף קוראַציע. אין דער קאָנפערענץ וועט אויך אנטייל־נעמען דער ספּעציאַליסט אויף ווירטשאַפטליכע ענינים, וויצע־מיניסטער זאוואדזקי און מיניסטער זאלעסקי.

דער פראצעס פון דער גרעפין וואראניעצקא

וועלכע האט ערמארדעט דעם לאדזער סוחר באי

קומט פאר ביי פערמאכטע טירען

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש). אין וואַרשאַ־ווער קרייז־געריכט האָט זיך נעכטען אָנגעהויבען דער פראָצעס געגען דער גרעפין וואָראָניעצקא פאר ערמאָרדען דעם לאָדזער סוחר באַי.

דער פּראָקוראָר האָט פערלאַנגט, אז צוליב די דראַסטישע מאָמענטען זאָל דער בעשולדיגונגס־אקט און א טייל עדות־ערקלערונגען פאָרקומען ביי פערמאכטע טירען. דאָס געריכט איז נאָכגעקומען די פאָדערונג פון פּראָקוראָר און דער פּראָצעס קומט דערווייל פאָר ביי פערמאכטע טירען.

די אָנגעקלאָגטע האָט מען געבראַכט אין געריכט אין דער טורמע־קארעטקע זעהר עלעגאַנט אָנגעטון. זי איז אלט איינגאנצען 24 יאָהר.

דער ערפאלג פון דער רעוואלוציע אין טשילי

סאַנטיאַגאָ דע טשילי, 6 (ספּ. טעל.) די רעוואָלוציע געהט פאָראויס. דער פּרעזידענט פון דער רעפּובליק מאַנשערא האָט רעזיגנירט פון זיין אמט. אפּטיילונגען פון די רעוואָלוציאָנערען קומען אין דער הויפּטשטאָט. די סאָציאַליסטען וועלען אין גיכען איבערנעהמען די גאַנצע מאַכט.

וועגען נייעם זעלבסטפערוואלטונגס־געזעץ

וואַרשאַ, 6. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען א זיצונג פון די אדמיניסטראַטיווע קאָמיסיעס פון סיים און סענאַט. ס׳איז בעטראַכט געוואָרען דאָס זעלבסטפער־וואַלטונגס־געזעץ, וועלכעס דאַרף שוין אָנגענומען ווערען אויף דער נאָהענטסטער סעסיע פון סיים.

דער טראגישער גורל פון לופט־פליהער הויזנער

ניו־יאָרק, 6 (ספּ. טעל.) ביז איצט איז נאָך נישט פאַרהאַן קיין שום ידיעה וועגען הויזנער׳ן, קיין שום שפּור אַפילו וועגען איהם איז נישט פאַרהאַן. די רעזערוועז פון בענזין, וועלכע הויזנער האָט מיטגענומען, וואָלטען שוין איצט לאַנג געוועזען אויסגעשעפּט.

ניו־יאָרק, 6 (ספּ. טעל.) ס׳איז פאַרהאַן א בעגרינדעטער חשד, אז די גאַנצע רייזע פון הויזנער זאָל האָבען געווען א אינסצעניזאַציע פון דער „וואָרנערבראָס״ פילם־געזעלשאַפט, וועלכע האָט געמאַכט דערפון א פילם, הויזנער׳ן זאָל האָבען נאָכגעפאָהרען א שיף, אויף וועלכער ער זאָל זיך האָבען אַראָפּגעלאָזען. דער גאַנצער טומעל ווערט געמאַכט צוליב דעם, כדי דער פילם זאָל שפּעטער האָבען א גרויסען ערפאָלג.

אויף וויפיל די ידיעה איז אמת, בלייבט אָפּצוּווארטען.

א וואוינונג

פון 3 צימער און קוך אבצוגעבען

(גרויסע זוניגע שטיבען)

נצוואויר צו ווערען אין אדמיג. פון דער צייטונג

אכטונג, לעטניקעס!

דער עלטסטער און איבעראל־בעוואוסטער כשר׳ער רעסטאראַן פון

ה. י. קארא זאוואדזקא 4

עמפפעהלט צום איצטיגען זומער־סעזאָן איהרע גוט־בעקאנטע, געזונדע — און געשמאקע —

מיטאגען פון 50 גר. אן

ערשטקלאסיגע בעדינונג!

פאר אבאנאמענטען — עקסטרא ראבאט!

פאר גאלד, בּיזשוטעריע און לאמבארד־קוויטעס צאָהלט די העכסטע פּרייזען

איזידאָר פּיאַלקא, פּעטריקאווער 7

אכטונג, קירזשנער־מייסטער אין לאדז

היינט, דינסטאג, דעם 7. יוני ד. י., פּינקטליך 7 א זייגער אָוונד קומט פאָר אין לאָקאל פון צעך, זאַוואַדזקאַ 4, די יעהרליכע

אלגעמיינע פערזאמלונג

מיט וואהלען פון אַ סטאַרשי, פאָרסטאַרשעס, פערוואַלטונג, רעוו.־קאָמיסיע און שידס־געריכט.

די, וואָס וועלען שולדיג זיין מעהר ווי 3 מאָנאַטען בייטראַג, וועלען נישט קאָנען אָנטיילנעהמען אין דער פערזאַמלונג.

ערלעדיגען קאָן מען יעדען דינסטאָג און דאָנערשטאָג פון 8–10 אָוו.

די פערוואַלטונג פון קירזשנער־צעך, זאַוואַדזקאַ 4.

אכטונג, ג. מיטגלידער פון יודישען בעקער־צעך!

מיר מאכען אייך בעקאנט, אז היינט, דינסטאג, דעם 7־טען יוני, 2 אַ זייגער בייטאָג קומט פאָר צום ערשטען טערמין די

אלגעמיינע פערזאמלונג

אין לאָקאל פון בעקער־צעך, פּילסודסקיעגאָ 57. אין פאַלס ס׳וועלען נישט קומען די נצהעריגע צאָהל מיטגלידער, קומט די פערזאמלונג פאָר אין איי־גענעם לאָקאל צום צווייטען טערמין היינט, 6 אַ זייגער אָוונד ביי יעדע צאָהל מיטגלידער מיט פאָלגענדער טאָג־אָרדנונג:

1) ערעפנונג, 2) בעריכט, 3) וואַהלען פון אַ סטאַרשי, 4) וואַהלען פון 2 פאָדסטאַרשעס, 5) וואַהלן פון אַ פערוואַלטונג, פערטרעטער און רעוו.־קאָמיסיע

צוליב דער וויכטיגקייט פון דער טאָג־אָרדנונג, בעטען מיר אַלע אונזערע מיט־גלידער פּינקטליך צו קומען צו דער פערזאַמלונג.

בעמערקונג: מיר בעטען אַלע מיטגלידער צו רעגולירען זייער חוב בייטראָג פאַר דער פערזאַמלונג, אין געגענפאַל פערלירט איהר די שטים־רעכט ביי די וואַהלען אייַנשטימיג מיט דעם § 12 פון צעכען־סטאַטוט.

3603

סטאַרשי פון צעך בנימין שקלאַרז.

מיר פיהלען מיט דיין צער

חבר גדליהו ראזענבערג,

צום טויט פון דיין

מוטער

„יידישע טעאַטער־סטודיע״

ביים „הזמיר״

3597

8טונג מאגאזין־שניידער־מייסטער

(מאַרינאַרקעס, פּאַרלעך, קינדער־גאַרדעראָבען און לאַנגע מלבושים).

היינט, דינסטאַג, ד. 7 יוני, 6 נ. מ. פּינקטליך קומט פאָר אין לאָקאַל פון אונזער פעראיין פּילסודסקיעגאָ 12

א דרינגענדע פערזאמלונג

מיט פאָלגענדער טאָג־אָרדנונג: 1) פּראָטעסט געגען דער ברוטאַלער האנדלונג מצד א געוויסען טייל ארבייטער צו די שניידער־מייסטער, 2) די פער־העלטענישען אין פעראיין.

אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען פּינקטליך אין מאַסענהאַפט צו קומען.

די פערוואַלטונג.

ווארנונג

צום בעקליידונגס־ארבייטער־פעראיין, זאַכאָדניאַ 66.

אזוי ווי אייערע חברים זענען דעם 5/6 בע־פאַלען אונזער מיטגליד קאַליסקי אין זיין וואוינונג אויף אַלעקסאַנדריסקאַ 29 – וואָרנען מיר אייך, אז אין פאַל ווען אזעלכעס וועט זיך נאָכאַמאָל איבער־חזר׳ן, וועלן מיר די אנגעלעגענהייט איבערגעבען דער זיכערהייטס־מאַכט.

די פערוואלטונג

פון מאגאזין־שניידער־מייסטער־פעראיין פּילסודסקי־גאַס 12.

3595

פוילישער קאנסולאט אין תל-אביב

אלס לייטער פון קאנסולאט איז נאמינירט געווארען ד"ר הויזנער

וו א ר ש א, 6 (י. ט. א. טעלעפאניש). דאס אויסערן-מיניסטעריום האט בעשלאסען, צו עפענען אין תל-אביב א קאנסולאט פון דער פוילישער רעפובליק. אלס לייטער פון קאנסולאט איז נאמינירט געווארען ד"ר בערנארד הויזנער.

באנקירען בעגרעניצען דעם וואלוטא-פערקויף

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש) אין ווארשא איז פארגעקומען א גרויסער צוזאמענפאהר פון באנקירען. ס'איז בעשלאסען געווארען נישט צו פערקויפען קיין פרעמדע וואלוטע קיין צופעליגע פערזאנען.

מאיאר דזשאדאש בעשטימט אלס רעיענט

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש). א גרויסע סענסאציע האט ארויסגערופען די ידיעה, אז דער שעף פון דער סיים-קאנצעלאריע מאיאר דזשאדאש געגען וועלכען די ענדעקעס זענען שארף ארויסגעטרעטען איז איצט בעשטימט געווארען אלס רעיענט אין יאסלא.

געשטארבען ד"ר פלאטוי

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש) דא איז געשטארבען דער בעריהמטער נערווען-דאקטאר, וועלכער איז געווען בעריהמט אין גאנץ אייראפא — ד"ר פלאטוי.

980 סערטיפיקאטען פאר פוילען
בעשטימט די יודישע אגענץ

י ר ו ש ל י ם, 6. (יט"א טעלעגראפיש) די עקזעקוטיווע פון דער „אגענץ" האט פון די 1700 סערטיפיקאטען בעשטימט 980 סערטיפיקאטען פאר פוילען.

אקציאנס-קאמיטעט פון דער ציון. ארגאניזאציע
ווערט צוזאמענגערופען אין מיטען יולי

ל א נ ד א ן, 6. (יט"א טעלעגראפיש). אויף דער לעצטער זיצונג פון דער עקזעקוטיווע פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע איז בעשלאסען געווארן צוזאמענצורופען דעם אקציאנס-קאמיטעט אין דער ערשטער העלפט פון חודש יולי. דאס ארט און גענויע דאטע וועט ערשט בעשטימט ווערען.

מארגאן ראטעוועט זיינע אונטערנעמונגען
דורך שאפען א נייעם פינאנציעלען קאנצערן

נ י ו - י א ר ק, 6. (ספ. טעל.) כדי אויפצולעבען דאסווירטשאפטליכע לעבען אין אמעריקא איז ענטשטאנען אונטער דער אנפיהרונג פון בעקאנטען באנקיר מארגאן א פינאנץ-קאנצערן מיט 100 מיליאן דאלאר.

דער ציל פון קאנצערן איז אויסצוקויפען מארגאנ'ס אקציעס אויף אלע בערזעס. אין צוזאמענהאנג מיט דער ענטשטעהונג פון קאנצערן האבען זיך געהויבען די קורסען פון פערשידענע ווערט-פאפירען.

די פיהרענדע פערזענליכקייטען פון דער נייער פראנצויזישער רעגירונג:

פענלעווע

העריא

דאלאדיע

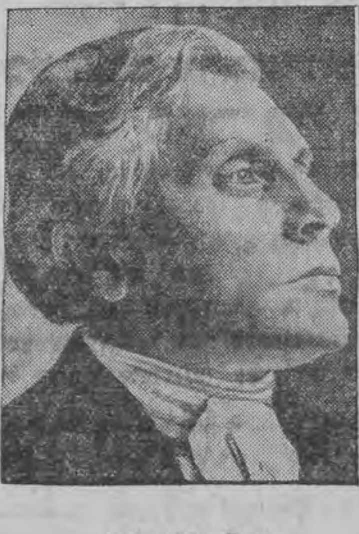
פאל באנקור

דעפ. רייט פאטמאן

וועלכער האט געפיהרט דעם גרויסען מארש פון די קריגס-וועטעראנען קיין וואשינגטאן מיט דער פאדערונג מ'זאל זיי אויסצאהלען זייערע אינוואלידען-אונטערשטיצונגען.

גרויס געשלעג צווישען קאמוניסטען און היטלעריסטען

ב ע ר ל י ן, 6 (ספ. טעל.) אין ראקענדארף הינטער בערלין איז נעכטען געקומען צו א גרויס געשלעג צווישען היטלעראווצעס און קאמוניסטען, ס'זענען פערהאן פיל פערוואונדעטע, ס'זענען ארעסטירט געווארען 93 פערזאן, ביי וועלכע מ'האט געפונען געוועהר.

דעמאלירט די רעדאקציע פון „מאלווא"

וו א ר ש א, 6 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) הייבט איז א גרופע מענשען בעפאלען דעם לאקאל פון דער רוסישער עמיגראנטישער צייטונג „מאלווא". זיי האבען דעמאלירט די גאנצע רעדאקציע, קיינער פון די אנפאלער איז נישט פערהאלטען געווארען.

נחום סאקאלאוו פערלאזט ניו-יארק

נ י ו - י א ר ק, 6. (יט"א טעלעגראפיש) נחום סאקאלאוו האט פערלאזט ניו יארק, און פאהרט אין דער בעגלייטונג פון זיין טאכטער קיין לאנדאן.

טראגישער זעלבסטמארד
פון א יודישען יונגערמאן אויף פיעטרקאווער 35
26-יעהריגער שניידער-ארבייטער שיסט זיך א קויל אין קאפ אריין
די סבה — א טראגישע ליבע מיט א לאדזער מעדעל

די איינוואוינער אויף פיעטרקאווער 35, זענען נעכטען אין אווענד דערציטערט געווארען פון א זעלבסטמארד, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען פון א יודישען יונגערמאן, אנ'איינוואוינער פון דעם זעלבען הויז.

אין דעם דערמאנטען הויז, וואוינט אויפ'ן דריטען שטאק א געוויסער ראזענבערג צוזאמען מיט זיין פרוי און קינדער. אין דער זעלבער וואוינונג וואוינט אלס סובלאקאטאר ראזענבערג'ס א שוואגער, דער 26 יעהריגער דאמען-שניידער-ארבייטער אריה בארוכאוויסקי.

נעכטען ארום האלב צעהן אוו. האבען די שכנים דערהערט א רעוואלווער-שאס. מ'האט אבער נישט געוואוסט פון וואנען דער שאס איז געקומען.

ערשט 10 אוו. ווען ראזענבערג איז אהיים-געקומען, האט ער געפונען די טיר פערשלאסען פון אינווייניג. מחמת דעם, וואס די פאמיליע איז אויף א זומער-וואוינונג, האט ראזענבערג גענומען נאכפרעגען ביי די שכנים, צי זיי האבען נישט געזעהען דעם שוואגער. ווייל ער האט געהאט דעם שליסעל פון דער וואוינונג.

די מעשה איז אויסגעקומען פערדעכטיג, וואס די טיר איז געווען געשלאסען, און דער שליסעל האט געשטעקט פון דער צווייטער זייט. מ'האט אויפגעבראכען די טיר, און דא האט זיך פארגעשטעלט א שרעקליך בילד: אויף דער פאדלאגע נעבען שפיגעל, איז געלעגען דער שוואגער אריה בארוכאוויסקי מיט אנ'אדורכגעשאסענעם קאפ אין א קאלוזשע בלוט. נעבען איהם איז געלעגען דער רעוואלווער. צוליב דעם, וואס ער האט נאך ארויסגעוויזען סמנים פון לעבען, איז ארויסגערופען געווארען די פאגאטאוויע, וועלכע האט איהם אין א נוסס'ן צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף דרעווגאווסקא גאס.

דער טראגישער זעלבסטמארד פון דעם אייביג פרעהליכען אריה בארוכאוויסקי, האט אויף די שכנים געמאכט אנ'ערשיטערענדען איינדרוק. ער האט גוט פערדינט. געגאנגען שעהן געקליידט. די סבה פון דעם זעלבסטמארד איז דערום פאר אלע א רעטעניש.

ווי מ'גיט איבער, זאל די סבה פון דעם פערצווייפעלטען שריט זיין אנ'אומגליקליכע ליבע. בארוכאוויסקי האט די לעצטע צייט געפיהרט א ליבע מיט א פריילין ס. פון דער נארוטאוויטשא גאס. דעם מעדעל'ס עלטערן האבען נישט צוגעלאזען צום שידוך, און דאס זאל זיין די סיבה פון דעם זעלבסטמארד.

קלעפסידרעס
צו זעהר בילינע פרייזען
נעהמט אן די דרוקעריי פון
„נייעם פאלקסבלאט"
די קלעפסידרעס ווערען איז משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט
און פונאנדערגעקלעבט איבער דער שטאט.

רעשטען
לאדז, נאוואמיעסקא 5
פראנט, 2-טער שטאק
פערשידענע קאמגארנס,
ביליצער, טאמאשאווער און לאדזער
אויף אנציגער און פאלטענס
ווי אויך די מאדערנסטע דאמען-
שטאפען אויף פאלטנס אין קאסטיומע
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערציוגט אייך, ביי
SZCZĘSLIWY
נערענקט נאר
אין פראנט, II שטאק

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-
און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 21-245
נעהמט אן פון 8—11 פריה, 12.30—1.30 מיטאג
און פון 5—9 אווענד, זונטאג פון 10—1.
פאר אונבמיטעלטע — לעטשניצע - פרייזען.

Dr. med. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 20193
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג
צוריקגעקעהרט.
נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אוונט
זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

מאָרד'יגע רציחה אין ריגא

באַנדיטען בעפאַלען א וואוינונג פון א יודישען סוחר, דערהרגענען א מוטער און 2 טעכטער און פערוואונדען שווער אנדערע 3 מענשען!

פרייטאָג אָווענד איז גאַנץ ריגע אויפגעטרייסעלט געוואָרען פון דער שרעקליכער ידיעה, אַז באַנדיטען האָבען דערמאָרדעט די פרוי אוןביידע טעכטער פון בעוואוסטען יודישען סוחר שמושקין.

דער בלוטיגער אָנפאַל האָט פּאַסירט 9 אַ זייגער אין אָווענד. אינגיכען איז מען דערגאַנגען, אַז אַ חוץ די דריי קרבנות האָבען געליטען נאָך מעהרערע יודען, וועלכע האָבען זיך צופעליג געפונען אין יענעם אָרט.

דאָס האָט נאָכמעהר פערגרעסערט די אויפרעגונג און טרויער צווישען דער ריגער יודישער בעפעלקערונג.

שמושקינס דירה געפינט זיך אויפ'ן צווייטען שטאָק, די דינסט אַנאַ ווערבא, וועלכע איז בידאיצט נאָך נישט געקומען צו זיך פון די שווערע איבערלעבונגען, דערציהלט, אַז אַנ'ערך 9 אַ זייגער האָט מען אָנגעקלונגען אין טיר.

עפענענדיג די טיר האָט זי דערזעהען 4 פרעמדע מאַנסלייט. זיי האָבען געפרעגט, צי דער סוחר שמושקין איז שוין געקומען אַהיים. בשעת די דער שראָקענע דינסט האָט דערקלערט, אַז ער איז נאָך נישט געקומען, האָט דער פרעמדער אַרויסגענומען פון קעשענע אַ גרויסען רעוואָלווער און איהר בעפוילען צו שווייגען שטיל. די איבעריגע האָבען איהר גלייך פערבונדען די הענד מיט אַ שטריק און איהר פערשפּאַרט אין קלאָזעט. נאָכדעם האָבען די באַנדיטען זיך גענומען איבערזוכען די טישען און שענק. אין אַ ווײַלע אַרום האָט מען אָנגעקלונגען און אייבער פון די באַנדיטען איז געגאַנגען עפענען די טיר. אין דער זעלבער רגע האָבען אָפּגעהילכט 11 רעוואָלווער־שאָסען. די דינסט האָט דערהערט שרעקליכע געשרייען פון פרויענצימער. הערענדיג אַ שיסעריי איז די שכנה בוילע כץ אַרויסגעלאָפען פון איהר דירה.

פּלוצלונג האָט זיך איהר אין וועג געשטעלט אַנ'אומבעקאַנטער און אויסגעשאָסען אין איהר. אַ שווער פערוואונדעטע איז זי אַנידערגעפאַלען אויף די טרעפען. ווייטער איז אויפגעקלערט געוואָרען, אַז לייב שמושקין האָט זיך אומגעקעהרט פון געשעפט צוזאַמען מיט זיין פרוי צירע, 49 יאָהר און די טעכטער גוסטע, 19 יאָהר און אַנאַ 15 יאָהר. צירע שמושקין מיט ביידע טעכטער זענען אַרויפגעגאַנגען אין דער דירה און איהר מאַן איז געבליבען אויפ'ן גאַס, שמועסענדיג מיט אַ צווייטען סוחר ראַבינאָוויטש.

ווי נאָר אַלע דריי זענען צוגעגאַנגען צו זייער דירה, האָבען די צוויי באַנדיטען, וועלכע זענען געשטאַנען אין קאָרידאָר אויסגעשאָסען אויף זיי 7—8 מאָל, די ערשטע שאָסען האָבען געטראָפען אַנאַ אין האַרצען און אין קאָפּ. מיט די קומענדיגע שאָסען איז שטערבליך פערוואונדעט געוואָרען צירע שמושקין און מיט 2 קוילען האָבען זיי אויפ'ן אָרט דערשאָסען די עלטערע טאָכטער גוסטע.

די שיסעריי האָט אַרויסגערופען אַ פּאַניק צווישען די איינוואוינער פון הויז, וועלכע בעשטעהען דער עיקר פון יודען. אַ סך פון זיי זענען אַרויסגעלאָפען אין קאָרידאָר און די באַנדיטען האָבען אָנגעהויבען שיסען אויך אין זיי.

פון די קוילען זענען פערוואונדעט געוואָרען אשר גונדער אין ביילע כץ. דער ערשטער אין האַנד און די צווייטע אין פוס. דאָס בילד אויף די טרעפען איז געווען אַ שרעקליכער. די געליטענע האָבען געשריען נאָך הילף און די פערברעכער זענען געלאָפען איבער זייערע קערפּערס. אויף די טרעפען. אויפ'ן וועג האָבען זיי נאָך געטראָפען שמושקינס שוועסטער, די 40־יאָהריגע מאַשאָ דאַנילער און האָבען אויך איהר פערוואונדעט.

דערהערענדיג אַ טומעל אויף די טרעפען און קולות פון פרויען איז שמושקין האַסטיג אַריין אין קאָרידאָר, כדי זיך צו איבערצייגען, וואָס אַזוינס עס האָט פּאַסירט. אין דער רגע זענען די באַנדיטען פערבייגעלאָפען פערביי איהם און האָבען איהם שיער נישט אַנידערגעוואָרפען אויף דער ערד.

אויפ'ן גאַס זענען די 4 פערברעכער זיך פונאַנדערגעלאָפען אין פערשידענע ריכטונגען.

אויפ'ן אָרט פון פערברעכען זענען גלייך אָנגעקומען בעאַמטע פון קרימינאַל־פּאָליציי הראש מיט זייער שעף טיפענטאַל, כדי איינצושטעלען די אָרדנונג. די געליטענע האָט מען תיכף מיט דער גיכער הילף אָפּגעפיהרט אין ערשטען שטאָטישען שפּיטאָל.

די 19־יעהריגע גוסטאַ שמושקין איז געווען טויט אויפ'ן אָרט. שמושקינס פרוי צירע איז געשטאָרבען אויפ'ן וועג צום שפּיטאָל, די צווייטע טאָכטער אַנאַ איז זעהר שווער פערוואונדעט געוואָרען. די איבעריגע געליטענע ביילע כץ, אָשער גונדער און מאַשאַ דאַנילער האָבען געליטען לייכטער און זייער לעבען איז נישט אין סכנה.

די דערמאָרדעטע גוסטאַ שמושקין האָט די טעג געענדיגט די גימנאַזיע און די יונגערע האָט נאָך געלערנט. שמושקינס זוהן איז נישט לאַנג צוריק אַוועקגעפאָהרען קיין וויען, וואו ער שטודירט.

גלייך נאָכ'ן בלוטיגען אָנפאַל האָט די קרימינאַל־פּאָליציי אַרעסטירט דעם שאָפער פון דער טאַקסי, וועלכער האָט אַוועקגעפיהרט איינעם פון די באַנדיטען. דער שאָפער פעטער ליסקאָפּ האָט דערצעהלט, אַז ער האָט דעם באַנדיט אונטער דראָהונגען אַוועקגעפיהרט אויף דערעבורגער גאַס אַנשטאָט געלד האָט ער איהם בעצאָהלט מיט אַ גאָלדענעם זייגערל, וועלכען ער האָט, קענטיג, צוגענומען אין שמושקינס דירה. דער כּבֿ־רבֿ־עבער איז אַריינגעלאָפען אין הויז נומער 30.

די ביז־איצטיגע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז 2 באַנדיטען זענען אַריינגעגאַנגען אין שמושקינס דירה און די צוויי איבעריגע זענען געשטאַנען אין קאָרידאָר.

אויף איינציגע געגענשטאַנדען האָבען די פערברעכער איבערגעלאָזען פינגער־אָפּדרוקען און דאָס וועט, מעגליך, העלפען ענטדעקען די ... אויף וויפיל עס האָט זיך ביז איצט איינגעשטעלט פעסטצושטעלען איז די באַנדיטען נישט געלונגען צו צונעהמען ווערטפולע חפצים. זיי האָבען אַפילו גאָר פרובט אויפברעכען די קאַסע, אָבער נישט האָבענדיג די נויטיגע מכשירים האָבען זיי עס בעלד גלייך וואַרפען.

כשר! וויכטיג! כשר

נייעס צום זומער־סעזאָן!

ווילט איהר זיין געזונד?

ווילט איהר עסען געשמאַקע און פרישע מיטאָגען, פריהשטיקען און אָווענדברויטען?

קומט אַלע ווי איינער נור אין דעם גוט־בעקאַנטען, היגיענישען, כשר'ן

באַר „בריסטאָל"

4 פּאַלודניאָווא 4

טעל. 74־151

וואו איהר בעקומט צו יעדער צייט די בעסטע

מיטאָגען 50 גר. פון אָן מיט געפּרעגעל

און פערשידענע אָווענדברויטען

פון 90 גר. או.

פריהשטיקען צו בעקומען פון 7 פריה אָן

קומט און איבערצייגט אייך!

געבעקס פריי! ◆◆ סאָלידע בעדינונג!

כ'שיק אָפּ מיטאָגען צו הויזע אָהן עקסטראַ קאָסטען.

נייע רומענישע רעגירונג

פּאַרלאַמענט ווערט פונאַנדערגעלאָזען

בוקאַרעשט, 6 (ספּ. טעל.) ווידאַ וואָיעוואָד האָט געבילדעט די נייע רומענישע רעגירונג. די מעהרהייט מיניסטאָרען געהערען צו דער נאַציאָנאַלער צאַרעניסטען פּאַרטיי. דער פּרעמיער האָט ערקלערט, אַז דער פּאַרלאַמענט און סענאַט וועלען פונאַנדערגעלאָזט ווערען.

רעוויזיעס און אַרעסטען אין לעמבערג

אין אוקראַינישע אָרגאַניזאַציעס

לעמבערג, 6 (טעלעפאָניש). די זיכערהייטס מאַכט האָט נעכטען אַדורכגעפיהרט גרויסע רעוויזיעס און אַרעסטען אין אוקראַינישע אינסטיטוציעס. צווישען אַנדערע איז אַרעסטירט געוואָרען די הויפּט פון דעם. קאָראַן און דער אַדוואָקאַט קאַטשינסקי.

וויכטיג נייעס!

פערקוויה

פון פערשידענע בוימוואָלענע רעשטלעך

פּאַפּעלין, באַטיסט, לייווענד, מושלין, נאַנסונג א. אַז. וו.

אויף מעטער און אויף וואָג

צו קאָנקורענץ־פּרייזען

מ. לאַנדסבערג

צעגעלניאַנאַ 23, פּראַנט, 1. שט.

געדענקט דעם אַדרעס!

מאַשין־מצות

ווערט געבאַקען אַלע טאָג פרישע און דינע, ווי אויך מצה־מעהל, אייער־פערפעל און סוכאַרקעס לויט קאַרלסבאַדער סיסטעם

מיר עמפּפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט־בעקאַנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער איבעראַל־בעוואוסטער צוקערניע

ב. ווינבערג

38 פּיעטריקאָווער 38

טעל. 82־143

ס'ווערען אַרויסגעגעבען טעגליך יאַרסקע מיטאָגען, פריהשטיקען און אָווענדברויטען.

נייער פאָהר־פּלאַן אויף די באַהנען

וואָס האָט אָנגעהויבען פערפליכטען דעם 22 מאַי, 12 ביינאַכט

צוגען וואָס געהען אָפּ פון דער לאָדזער פאַבריקס־באַהן קיין קאַלושקי

5.25 מיט אַ פערבינדונג קיין וואַרשאַ און טאָמאַשעוו.

7.25 מיט אַ פערבינדונג קיין וואַרשאַ און טאָמאַשעוו און פון פּראַג.

8.35 (זונטאָג און חגאות פון 25־טען מאַי ביז'ן 11. סעפּטעמבער).

9.35 (זונטאָג און חגאות פון 25־טען מאַי ביז'ן 11. סעפּטעמבער).

10.45 מיט פערבינדונג אויף וואַרשאַ.

13.05 פערבינדונג אויף וואַרשאַ און טאָמאַשעוו.

14.00 פערבינדונג אויף וואַרשאַ און טאָמאַשעוו.

14.50 קיין סקאַרזשיסק איבער גאָלאָבעק, סלאַטווין.

15.40 פערבינדונג אויף וואַרשאַ און טאָמאַשעוו.

16.20 פערבינדונג אויף וואַרשאַ און טאָמאַשעוו.

16.55 פערבינדונג אויף וואַרשאַ און קאַטאָוויץ.

18.00 פערבינדונג אויף וואַרשאַ און קראָקאַ.

19.20 דירעקטער צוג קיין וואַרשאַ.

19.45 פערבינדונג אויף ראַדאָמסקאָ און לעמבערג.

20.30 נאָר אין אַרבייטס־טעג.

21.15 פערבינדונג אויף וואַרשאַ.

22.30 דירעקטע וואַגאָנעס קיין קריניץ.

0.48 פערבינדונג פון טאָמאַשעוו און וואַרשאַ.

צוגען וואָס קומען אָן אויף דער פאַבריקס־באַהן פון קאָלושקי

5.08 פערבינדונג פון קאַטאָוויץ.

6.10 נאָר אין אַרבייטס־טעג.

7.00 פערבינדונג פון קראָקאַ (דירעקטע וואַגאָנעס פון קריניץ).

7.30 נאָר אין אַרבייטס־טעג.

7.50 נאָר אין אַרבייטס־טעג.

8.12 לויט דער נויטיגקייט, פערבינדונג פון קראָקאַ

9.46 פערבינדונג פון וואַרשאַ, טאָמאַשעוו, טשענסטאָכאָוו.

12.45 פערבינדונג פון וואַרשאַ, טאָמאַשעוו, טשענסטאָכאָוו, קאַטאָוויץ.

15.29 פון קאָלושקי.

16.00 פון וואַרשאַ דירעקט.

17.15 פערבינדונג פון וואַרשאַ.

20.10 פערבינדונג פון וואַרשאַ, טאָמאַשעוו, קראָקאַ

21.25 אין אַרבייטס־טעג.

22.00 אין אַרבייטס־טעג.

22.35 דירעקט פון סקאַרזשיסק איבער סלאַטווין, גאָלאָבעק.

23.18 פערבינדונג מיט טאָמאַשעוו, קאַטאָוויץ, קראָקאַ

8.05 געהען אָפּ קיין אַנדזשעיעוו.

8.59 קומען פון אַנדזשעיעוו.

צוגען וואָס געהען אָפּ פון קאַלישער באַהן־הויף

קיין וואַרשאַ 4.32, 7.28, 12.38, 17.54.

קיין גלאָוונאָ 10.15.

קיין לאָוויטש 15.35, 20.05.

קיין קראָטאָשין 2.10 פערבינדונג מיט פּויזען.

קיין לאַסק (נאָר זונטאָג און חגאות) 8.30, 13.40.

קיין אָסטראָוו 9.35 (פערבינדונג מיט בערלין) 15.30 19.35.

קיין פּויזען 12.07, 15.20, 22.00 (פערבינדונג מיט בערלין) 1.25 (איבער קוטנאָ) 9.00, 13.00 21.00.

קיין טשענסטאָכאָוו (דורך זד. וואָליע, הערבי) 18.00

קיין קאָלושקי 0.53 (פערבינדונג מיט טשאַרנאָזשעק, ראַזוואַדאָוו). 8.05 (פערבינדונג קיין טאָמאַשעוו), 20.06 (דירעקטע וואַגאָנעס קיין לעמבערג און סקאַרזשיסק).

קיין דאַנציג און גדיניע 1.25, 9.00, 13.00, 15.20, 21.20 (דירעקטער קיין גדיניע).

קיין טשעכאָטשינעק 13.00 (דירעקט)

קיין פּלאָצק 21.20.

קיין קוטנאָ 1.25, 9.00, 13.00, 15.20, 21.20.

צוגען וואָס קומען אָן אויפ'ן קאַלישער באַהן־הויף

פון קוטנאָ 5.00, 7.55, 12.35, 19.58, 22.58

פון גדיניע און דאַנציג 5.00, 7.55 (דירעקט), 19.58

פון בידגאָשטש 5.00, 7.55, 12.35, 19.58, 22.50

פון וואַרשאַ 9.25, 11.53, 21.42, 1.57

פון לאָוויטש 7.25, 19.05.

פון גלאָוונאָ 7.25, 11.53, 14..., 19.05, 21.48, 1.57.

פון פּויזען 4.20, 7.18, 12.24, 19.40, 0.45.

פון בערלין 7.18, 19.40,

פון קראָקאַ און קאַטאָוויץ 4.13, 18.40.

פון לעמבערג דורך סקאַרזשיסק דירעקט 8.52.

פון טשענסטאָכאָוו דורך זדוני וואָליע 19.12.

זאַל פילהאַרמאָניע

טעל. 84 213.

דינסטאָג, דעם 14־טען יוני פּינקטליך 9 אָווענד

1 נאָר איין אָווענד 1

פון וועלטבעריהמטען קינסטלער,

מאָריס שוואַרץ

דירעקטאָר און רעזשיסער פון יוד. קינסטלער־טעאַטער אין ניו־יאָרק וועלכער איז דאָ בעזונדערס פּאָפּולער דורך זיינע בעריהמטע שאַלפּלאַטען־אויפנאַהמע „א חזן א שיכור" — אין זיין רייכהאַלטיגען פּראָגראַם וועט ער אויך די וואונדערבאַרע פּיעסע פּערזענליך פאָרטראָגען.

מיט'ן אָנטייל פון דער פּרימאַדאָנאַ פון מעטראָפּאָליטאַן אָפּערע אין ניו־יאָרק

וויאָלאַ פּילאַ

אין פּראָגראַם:

אין אַן אַלטען בית־המדרש (שוואַרץ) — שבת (פּרץ)

דעם כּליזמרס צוואה (פּרץ) — אַ חזן אַ שיכור (שוואַרץ)

דער משוגענער משיח (שוואַרץ) — וחלקלקות (שלום עליכם)

דאָס הייליגע שניידערל (אַש) — דריי פּאָליטיקער (שוואַרץ)

זיין לעצטער בענעפיס (שוואַרץ) — דריי פּערפאָסערס (שוואַרץ)

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

לאדז. 7 יוני 1932

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאדז. 7 יוני 1932

די סכנה
פאר'ן דייטשען יודענטום

דער דאַנק קומט סוף כל סוף דעם פיהרער פון די דייטשע נאציאָנאַליסטען און דעם טרוימער פון א רעוואַנש און נקמה־מלחמה, אַדאָלף היטלער. ווייל גאָר אַ דאַנק זיין אויסגעהאַלטענקייט און זיין עק שנות ליגען הײַנט אַלע קאָרטען קלאָר אויפ'ן טיש און דייטשלאַנד שטעלט מיט זיך פאָר אַ בילד, וואָס קען קיינעם נישט אָפּנאַרען. אַלע פארבען זענען בולט. אַלע העלדען פערנעמען בעשטימטע שטעלונגען. די פראָבלעמאַטיעס זענען בולט. אַפילו בלינדע קענען זעהען דאָס בילד און בעקומען אַ בעגריף פון דער פּאָליטישער לאַגע אין לאַנד.

און זאָל עס דערבײַ געזאָגט ווערען גאַנץ קלאָר און דייטליך: נישט ווייל דאָס „ערוואַכענדע דייטשלאַנד" איז אַ סכנה פאַר דער עקזיסטענץ פון אונזער פאָלק און נישט ווייל מיר האָבען זיך דערשראָקען, אָדער חס וחלילה, גאָר רעספּעקט בעקומען פאַר היטלערס האַקען־קרייץ, רופען מיר צו יודישער מאָבּיליזאַציע. מיר, צווישען זיך גערעדט, מיר ווייסען דאָך, אַז מיר זענען גרעסערע קאַטאַסטראָפעס איבערגעקומען. פון די מיטעלאַלטערליכע קרייץ־צוגען ביז צום הײַנטיגען האָקען־קרייץ זענען מיר אַ לאַנגען וועג געגאַנגען און מיר האַלטען הײַנט שוין גאָרנישט אַזוי שמאַל, אפשר בעסער פונ'ם האַקען־קרייץ.

מיר מוזען אָבער רופען צו יודישער מאָבּיליזאַציע אין דער גאַנצער וועלט, ווייל היטלעריזם געשטאַרקט דורך אַ גרויסען דערפאָלג בײַ זיך אין דערהיים, קען זיך איצט פערשפּרייטען איבער דער וועלט, ווי אַ שרעקליכע מגפה. די „שפּאַנישע פליג" האָט אויך געהאַט אַזאַ טריאומף־מאַרש אין דער וועלט, נאָר ווייל לענדער און פעלקער זענען אויסגעמאַטערט און אָפּגעשוואַכט געווען פון דער ריזיגער מלחמה. הײַנט איז דאָ אַ געוואַלדיגע אַרבייטסלאָזיגקייט אין די הונדערטער מיליאָנען מענשען, אַ ווירטשאַפטליכער קריזיס אין אַ וועלט־פאָרמאַט האָט חרוב געמאַכט האַנדעל, אינדוסטריע, פינאַנצען, אַלע סאָציאַלע פערהעלטענישען. פאַר אַ מגפה איז דאָס די בעסטע סיטואַציע.

די גאַנצע יודישע עפענטליכקייט מוז הײַנט מאָבּיליזירט ווער'ן, כדי עס זאָל אַפילו קיין פערזוך נישט געמאַכט ווערען אין דייטשלאַנד צו שפּילען זיך מיט דעם האַלבען מיליאָן יודען, וואָס געפינט זיך דאָרט.

אין דייטשלאַנד ווייסט מען אויסגעצייכענט, וואָס הייסט עפענטליכע מיינונג אין דער וועלט. די וועלט־מלחמה האָבען זיי פערלוי'רען צוליב עפענטליכער מיינונג. איזאָלי'רט אין דער גאַנצער וועלט זענען זיי הײַנט צוליב דער עפענטליכער מיינונג. און זייער נייע מפלה וועט קומען אויך נאָר צוליב דער עפענטליכער מיינונג.

עס איז באמת שווער צו געפינען אַ פאָלק, וואָס זאָל זיין אַזוי רייך מיט „דיסציפּלין", מיט „זויבערקייט", מיט „פילאָזאָפיע" און מיט „נאַציאָנאַלען גייסט" — און וואָס זאָל זיין אַזוי טאַלאַנטלאָז אויף דעם געביט פון פּאָליטיק, אַזוי קליינשטעטלדיג, אַזוי שמאָלקעפּיק, ווי דייטשלאַנד. האָבען דאָך געקענט איצט די פּרייסישע גענעראַלען איינרעדען דעם אַלטען פעלדמאַרשאַל, אַז ערב דער לאָזאַנער קאָנפערענץ, פאַר דער ענטגילטיגער רעגולירונג פון די אינטערנאַציאָנאַלע חובות און פאַר אַנ'אויסגלייך, קען מען אַרויסוואַרפען דעם קאַנצלער, וועלכער האָט דעם אויסגלייך צוגעגרייט, און אַרויפצוזעצען אויפ'ן קאַנצלער־פּאָסטען אַ פיגור ווי דער דאָזיגער פאָן פּאַפּען. די גרויסקייט מישטיינס געזאָגט, פון ד"ר ברינינג האָט אויך נישט געשיינט אויפ'ן פּאָליטישען הימעל פון אייראָפּע, ווי אַ שטערן פון ערשטער גרויס, אָבער בײַ איין טיש מיט איהם האָט דאָך די אייראָפּעאישע וועלט געקענט זיצען, רעדען מיט איהם, אויסהערען איהם און דיסקוטירען. די אויסערליכע פאָרמען פון אינטערנאַציאָנאַלער טאַלעראַנץ האָט מען געקענט יעדענפאַלס אָפּהיטען און אָפּוואַרטען, אָפּוואַרטען ביז עס וועט קומען די אויסלייזונג, און דאָס וועט מען דאָך נישט טאָן. האָבענדיג פאַר זיך דעם געוועזענעם מיליטערישען אַטמאָספער און שעף פון דעם דייטשען סאַבאָטאַזש־דינסט אין אַמעריקע.

בײַ אַזעלכע אומשטענדען מוזען מיר זיך ריכטען אויף די גרעסטע געפאַהרען פאַר דעם דייטשען יודענטום. נישט אין דער ווייטער צוקונפט, נאָר מאָרגען. הײַנט, יעדע שעה. דער „גערמאַנישער צאָרן" האָט זיך צושפּילט, מען שפּייט אויף דער וועלט. מען וויל דעם אייגענעם ווילען „דורכזעצען". מען וויל „אָנלערנען" פראַנקרייך. מען וויל בעווייזען דער וועלט, וואָס פאַר אַ פערביסענער מאַכט עס האָט געדרימעלט אין דעם אונטערדריקטען דייטשלאַנד. און פריהער פון אַלץ — אָפּרייניגען דייטשלאַנד פון יודען, אויסראָטען זיי, חרוב מאַכען, אומברענגען...

און וואָס זאָל בעשטיין די יודישע מאָבּיליזאַציע?

מיר מוזען זאָגען דער וועלט, אַז אַזאַ דייטשלאַנד איז אַ געפאַהר נישט נאָר פאַר יודען. אַזאַ לאַנד איז די גרעסטע געפאַהר פאַר'ן דייטשען פאָלק גופא. און אוודאי אוודאי פאַר גאַנץ אייראָפּע, פאַר אַלע שכנים, פאַר גרויס און קליין.

מיר מוזען דאָס זאָגען. מיר טאָרען נישט רוהען מיר טאָרען נישט אָפּוואַרטען, ווייל די "געשעהענע פאַקטען", פאַר וועלכע מען וויל אונז שטעלען, זענען שוין דאָ.

בערלין איז הײַנט די ממשלה פון אַדאָלף היטלער. ג"ז! דאָס איז געווען דער בּילליגער ווילען פון דעם דייטשען פאָלק און מען דאַרף זיך בויגען פאַר דעם דאָזיגען ווילען. דאָס איז אַלץ גוט! אָבער אין דעם מאָמענט, ווען היטלער רייט אַריין אויף אַ ווייסען פערד קיין בערלין, מוזען מיר אויסרופען:

— אַ סכנה פאַר'ן יודענטום!

ל. נ.

העכסט דראמאטישע סצענעס
ביים לעצטען פערהער פון פרעזידענטען־מערדער
גאָרגולאָוו ווײַנט, ווען מ'ווייזט איהם דאָס בילד פון זיין מוטער

דער מערדער פון פראַנצויזישען מלוכה־פּרעזידענט גאָרגולאָוו איז שוין פערהערט געוואָר'ען צום לעצטען מאָל. דער פערהער האָט געטראָגען אַ זעהר דראַמאַטישען כאַראַקטער. מ'האָט גאָרגולאָוו'ן מיטגעטיילט, אַז די עקספּערטען האָבען איהם אָנערקענט פאַר גייסטיג געזונד און פולקאָם פעראַנטוואָרטליך פאַר זיין טאַט. דאָס האָט גאָרגולאָוו'ן שטאַרק אויפגעבראַכט. ער איז אויפגעשטאַנען פון אָרט און האָט גענומען רעדען אין דער גרעסטער אויפרעגונג:

— די עקספּערטען האָבען זיך בעצויגען צו מיר אומגערעכט. זיי האָבען מיך נאָר אויסגעהערט וועגען מיין פערגאַנגענהייט, אָבער מיינע אידעען האָבען זיי גאָרנישט אינטערעסירט. איך האָב צו זיי גערעדט וועגען דער טראַגעדיע פון דער וועלט, אָבער זיי האָבען גאָרנישט פערשטאַנען. מיינע אידעען זענען פאַר מיר טייערער פאַר מיין לעבען, און זיי האָבען געטענה'ט, אַז איך זאָג ליגען. איך וויל שטאַרבען! גילאָטינירט מיך, האַקט מיר אָפּ דעם קאָפּ, אָבער וואָס גיכער!

דער פערטיידיגער פון גאָרגולאָוו'ן האָט געפּרובט בערוהיגען, אָבער ער האָט נישט געוואָלט גאָרנישט הערען און האָט ווייטער גערעדט:

— איך וויל, אַז אין פראַנקרייך זאָלען אַלע פערשטעהן, אַז איך האָב געוואָלט ראַטעווען נישט בלויז רוסלאַנד, נאָר אויך די גאַנצע וועלט און דערונטער אויך פראַנקרייך. איך האָב געוואָלט ראַטעווען די וועלט פון דער מורא'דיגער געפאַהר פון קאָמוניזם. דער קאָמוניזם אַנטוויקעלט זיך, ער איז שרעקליך, ער האָט ערפאָלג, אינגיכען וועט קומען די שרעקליכע קאַטאַסטראָפע און וועט אַלצדינג אומברענגען... מיין לעבען האָט קיין ווערט נישט, מיין לעבען איז געענדיגט.

גאָרגולאָווס אויפרעגונג האָט אַרומגעכאַפּט אַלע אַנוועזענדע. זיין פערטיידיגער זשעראַ האָט זיך צו איהם געווענדעט מיט די ווערטער:

— איך בעשווער אייך בײַ אַלעם, וואָס איז הייליג, זאָגט, גאָרגולאָוו, די אמתע מאָטיווען פון אייער מאָרד.

גאָרגולאָוו האָט דערויף געענטפערט:

— קיין שום פערזענליכען האַס צו דומער'ן האָב איך נישט געהאַט. איך פלעג זיך פון איהם ענטציקען, ווייל דאָס איז געווען אַנ'אויסערגעוועהנליך עהרליכער מענש און פּאָליטישער טוער... און דערצו האָט ער נאָך פערלוירען פיר זיהן אין קריג. ווען איך האָב איהם געזעהן אין קינאָ, האָב איך אַפּלאָדירט. פערזענליך געגען איהם האָב איך גאָרנישט געהאַט. ווען פּרעזידענט וואָלט געווען עמיץ אַנדערש, וואָלט איך יענעם ערמאָרדעט. איך האָב געקעמפט געגען דער מענשענמערדערישער אידעי, אָבער עפּעס אַ שטים האָט געהאַלטען אין איין רעדען צו מיר: הרגע, הרגע! איך האָב געוואָלט בעגעהן זעלבסטמאָרד... אַ פיקס אידעי האָט מיך פערפאָלגט...

אויפ'ן טיש פון אויספאָרשונגס־ריכטער האָט זיך געפונען אַ נומער פון דער קאָמוניסטישער צייטונג „פּראַוודאַ" פון 27־טען מאַי. אין נומער איז אָפּגעדרוקט אַ פּראָטאָקאָל פון די איינוואוינער פון דער סטאַניצע לאַבינסקאַיאַ אַז גאָרגולאָוו שטאַמט טאַקע פון דאָרט (ווי בעקאַנט, האָבען איינגע עדות פאָרגעשטעלט די זאַך אַזוי, אַז גאָרגולאָוו איז נישט גאָרגולאָוו און אַז ער שטאַמט נישט פון לאַבינסקאַיאַ) אַז ער איז שטענדיג געווען אַ געגנער פון דער סאָוויעטען־מאַכט און האָט געקעמפט געגען איהר אין די רייהען פון די ווייס־גוואַרדייצעס. נעבען דעם דאָקומענט געפינט זיך אַ פאָטאָגראַפיע פון גאָרגולאָוו'ס מוטער, אַנ'אַלטער פרויען מיט אַנ'אויפשריפט: „וואַרוואַרא גאָרגולאָווא, 82 יאָהר אַלט, די מוטער פון מערדער גאָרגולאָוו".

ווען מ'האָט גאָרגולאָוו'ן געוויזען די צייטונג האָט ער זיך לאַנג איינגעקוקט אין בילד פון דער פרוי, ביז עס האָבען זיך אָנגעהויבען צו גיסען טרעהרען פון זיינע אויגען. דאַן האָט ער געזאָגט, אַז דאָס בילד איז אוודאי פון זיין מוטער, נאָר זי איז אַלט נישט 82 יאָהר, נאָר 75... מעגליך, אַז זי האָט זיך געענדערט, איך האָב דאָך זי נישט געזעהן 12 יאָהר...

ביים בילד פון דער פרוי געפינט זיך אויך אַנ'אייגענהענדיגע אונטערשריפט „גאָרגולאָווא". די דאָזיגע אונטערשריפט האָט דער מערדער באַלד דערקענט, אַז דאָס איז די האַנדשריפט פון זיין מוטער.

— יאָ, יאָ, האָט ער געשעפּטשעט מיט טרעהרען אין קול, דאָס איז מיין מאַמעס אונטערשריפט...

די פערטיידיגער האָבען זיך געווענדעט צום אויספאָרשונגס־ריכטער מיט דער ביטע צו בעשטימען אַ צווייטע עקספּערטיזע וועגען דעם „גייסטיגען צושטאַנד" פון מערדער, אויך ענטגילטיג פעסטשטעלען, צי ער איז אַ „רויטער" אָדער אַ „ווייסער".

די עקספּערטיזע פון די סם־פּילען, וואָס מ'האָט געפונען בײַ גאָרגולאָוו'ן נאָכ'ן אַרעסט, האָט בעוויזען' אַ שטאַרקער סם און איז געווען גענוג אויף צו טויטען אַ מענש. די עקספּערטיזע פון רוקען־מאַרך האָט בעוויזען, אַז גאָרגולאָוו האָט אויף סיפיליס נישט געליטען. דערמיט פאַלט אָפּ איין אַרגומענט פון דער פערטיידיגונג, אַז גאָרגולאָוו איז גייסטיג נישט אינגאַנצען נאָרמאַל.

פון א ביוראַליסטקע א בעריהמטע שרייבערין
די שריפטשטעלערישע קאריערע פון סיגריד אונדסעט

די טעג האָט די גאַנצע קולטורעלע וועלט געפייערט אַ יום טוב: דעם 50־יעהריגען יובילעי פון דער גרויסער נאָרוועגישער שריפטשטעלערין, דער נאָבעל־פּרייז טרעגערין פאַר ליטעראַטור סיגריד אונדסעט. די קאַריערע פון אָט דער זעהר טאַלאַנטפולער שריפטשטעלערין איז אויסערגעוועהנליך אינטערעסאַנט.

מיט 24 יאָהר צוריק איז אין דער פיליע פון דער עלעקטריציטעטס־געזעלשאַפט „א. ע. ג." אין אָסלאָ געקומען אַ יונג מיידעל און האָט פאָרגעלעגט איהר מיטאַרבייט. מ'האָט איהר צוגענומען אויף פּרובע. אָבער אין עטליכע טעג אַרום האָט דאָס מיידעל זיך אַרויסגעוויזען פאַר אַ געשיקטע ביוראַליסטקע און מען האָט איהר איבערגעלאָזט אויף אַ שטענדיגען פּאָסטען.

די 16־יעהריגע סיגריד האָט איהר אַרבייט ערפילט מיט דער גרעסטער פּינקטליכקייט. בלויז טיילמאָל פלעגט זי איינבויגען דעם קאָפּ איבער דער שרייב־מאַשין און וועגען עפּעס זיך טיף פערטראַכטען. אָבער די אַרבייט פלעגט זי שטענדיג פערטיג מאַכען צו דער בעשטימטער צייט, איהר שעף האָט נישט געהאַט אויף וואָס זיך צו בעקלאָגען. ער האָט אַבּיסעל געקענט די ביאָגראַפיע פון מיידעל. ער האָט געוואוסט, אַז איהר פאָטער איז געווען אַ אַגעלעהרטער, אַז ער איז געשטאָרבען און אַז די מוטער איז געבליבען אין זעהר אַ שווערער מאַטעריעלער לאַגע.

מעהר האָט קיינער וועגען דעם יונגען מיידעל גאָרנישט געוואוסט. מען האָט נישט געוואוסט, אַז איהר אייגענטליכע אַרבייט הויבט זיך ערשט אָן, ווען זי קומט אַהיים פון ביוראָ, אַז אין די לאַנגע אָוונטען זיצט זי ביים שרייב־טיש און לאָזט אין גאַנג די פליגלען פון איהר פאַנטאַזיע, אַז זי אַרבייט איבער דער נאָרוועגישער מיטאָלאָגיע, און געביט פון דער גאָר אַלטער געשיכטע. אין איהר פאַנטאַזיע האָט די אַלטע וועלט ווידעראַמאָל אויפגעלעבט. דאָס ערשטע בוך איהרס איז אָבער געווען נישט פון אַלטערטום, נאָר פון מאָדערנעם גרויסשטעטישען לעבען.

ווי עס פאַסירט גאַנץ אָפט, איז איהר ערשטע אַרבייט אָפּגעוואָרפען געוואָרען דורך די פערלעגערס דער אַרויסגעבער האָט דאָס מיידעל אַריינגערופען צו זיך אין קאַבּינעט און האָט פאַר איהר געלייענט אַ גאַנצע לעקציע. ער האָט איהר געראַטען זי זאָל זיך נישט פערדרעהען דעם קאָפּ און זאָל זיך נאָך חלילה נישט איינרעדען, אַז זי איז אַ שרייבערין צום בעסטען וועט זי טון, אויב זי וועט זיך אומקעהרען צו איהר אַרבייט אין קאָנטאָר.

סיגריד איז אַוועק פון פערלעגער אַנ'ענטוישטע, אָבער דאָך האָט זי זיך נישט אונטערגעגעבען. סוף כל סוף איז דאָך אָט דער פערלעגער נישט דער איינציגער, אַ מערקווירדיגע זאַך, אויך די אַנדערע פערלעגער האָבען נישט בעמערקט קיין פונק פון דעם גרויסען טאַלאַנט, וואָס האָט שפּעטער בעקומען די אַלגעמיינע אַנערקענונג. אַפילו דער פערלעגער פּעטער נאַנסען, אַליין אַ שרייבער, וועלכער האָט געשמט פון זיין פעהיגקייט צו דערקענען אַ טאַלאַנט פונדערווייטענס, אויך ער האָט פאָרזיכטיג געראַטען דעם יונגען מיידעל זי זאָל זיך מיט שרייבעריי נישט פערנעהמען. פיל שפּעטער האָט גונאַר הייבערג דערקענט אין איהר אַ טאַלאַנט און האָט איהר געגומען העלפען.

איבער דעם גרויסען ווערק „די טאָכטער פון קריסטין לאַוראַנס", וואָס האָט די אויטאָרקע בעריהמט געמאַכט אויך אויסער נאָרוועגען, האָט סיגריד אונדסעט געאַרבייט גאַנצע צוועלף יאָהר, דאָס איז אַ היסטאָרישער ראָמאַן, וועלכער ווערט גערעכענט פאַר דעם בעסטען בעלעטריסטישען היסטאָרישען ווערק אין דער נאָרוועגישער ליטעראַטור. די ליבע צו געשיכטע האָט סיגריד געמוזט ירשענען פון איהר פאָטער, וועלכער איז געווען אַנ'אַרכעאָלאָג אינטערעסאַנט איז, אַז אַנערקענונג האָט אונדסעט געפונען פריהער אין אַנדערע לענדער און ערשט שפּעטער בײַ זיך אין פאָטערלאַנד. ווען מ'האָט סיגריד אונדסעט אין נאָרוועגען נאָך געהאַלטען פאַר אַנ'אומאָראַלישע שרייבערין, איז זי שוין אין דייטשלאַנד געווען בעריהמט אַלס טאַלאַנטפולע שריפטשטעלערין. וועלט בעריהמט איז זי געוואָרען מיט עטליכע יאָהר צוריק, ווען זי האָט בעקומען די נאָבעל פּרעמיע, זי האָט אָבער דאָס געלד פון דער פּרעמיע נישט אויסגענוצט פאַר זיך. אַ טייל פון דעם געלד האָט זי געגעבען איהרע קינדער און דאָס איבריגע האָט זי פערטיילט צווישען פערשידענע וואוילטעטיגע אינסטיטוציעס.

הונדערט יאהר עמאנציפאַציע
פון יודען אין קאנאדע

לאָנדאָן (יט"א) די „טיימס" דערמאָנט, אַז די קאַנאַדער יודען פייער'ן איצט אַ יאָהרהונדערט פון זייער פּאָליטישער און ציווילער פרייהייט. הגם עס האָט געדויערט עטליכע צעהנדליג יאָהר ביז קאַנאַדע האָט זיך ענטשלאָסען צו ערטיילען די יודען די זעלבע רעכט וואָס דער איבעריגער בעפעלקערונג, דאָך האָט זי זיך אַרויסגעוויזען אין דער היינטיקער אַלס מעהר פּראָגרעסיוו ווי פיל אַנדערע לענדער.

דאָס געזעץ וועגען דער עמאַנציפּאַציע פון די קאַנאַדער יודען איז דורכגעגאַנגען אין פאַרלאַמענט אין מערץ 1832 און איז בעשטעטיגט געוואָרען דורכ'ן קעניג דעם 5־טען יוני דאָס זעלבע יאָהר. זייט דעמאָלס זענען פיל יודען געוועהלט געוואָר'ען אין קאַנאַדער פאַרלאַמענט און פערנומען וויכטיגע אַמטען אין בירגערליכען לעבען פון לאַנד.

א שמועס אין דער קעניגליכער לאָזשע

דער בעריהמטער פראַנצויזישער פּובּליציסט, וואָלדעמאַר ד'אָרמעסאָן, דרוקט אין „רעווי־דע־פּאַרי" זיינע קינדער־ערינערונגען. אַלס זוהן פון אַ דיפּלאָמאַט האָט ער פערבראַכט זיינע קינדער־יאָהרען אין קאָפּענהאַגען צווישען די קינדער פון דענישען קעניגליכען הויף.

אויפנאַהמען אין פּאַלאַץ זענען פאָרגעקומען זעלטען. די קעניגליכע פאַמיליע האָט ליב געהאַט אַרויסצופאָהרען און אָפט בעזוכען די אָפּערע. די דענער האָבען ליב געהאַט זייערע פּרינצען און בעת די אַנטראַקטען נישט אָפּגעלאָזט קיין אויג פון דער קעניגליכער לאָזשע. פאַר די, וואָס זענען געזעסען אין דער לאָזשע, האָט זיך געשאַפען אַנ'אונאַנגענעהמע לאַגע. מען האָט נישט געקאָנט זיצען און שווייגען די גאַנצע צייט. מען האָט געדאַרפט זיצען און „לעבעדיג זיך אונטערהאַלטען, אָבער עס איז נישט שטענדיג געווען וועגען וואָס צו רעדען. און אָט האָבען די פּרינצע און פּרינצעסינס אויסגעקלערט אַנ'אַרט ווי „לעבהאַפטיג" צו פערפולען די אַנטראַקטען:

„איינס, צוויי, דריי, פיר, פינף..." האָט געזאָגט דער קרוינפּרינץ, „זעקס, זיבען, אַכט, ניין, צעהן..." האָט לעבעדיג אַריינגעוואָרפען די פּרינצעסין אינגעבאָרג..

„עלף, צוועלף, דרייצעהן, פערצעהן..." האָט מיט „אויסדרוק" אַריינגעטענה'ט די קליינע פּרינצעסין טורא.

די דענער זענען געווען ענטציקט און ביים פונאַנדערגעהען זיך פונ'ם טעאַטער קאָנסטאַטירט:

„ווי לעבעדיג מען האָט הײַנט געשמועסט אין דער קעניגליכער לאָזשע".

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

קרעדיטען פאר האנדווערקער

די קרעדיט-פראגע שפילט אין ווירטשאפטליכען לעבען א קאלאסאלע ראלע. עס איז א גאנץ מעגליכע זאך, ווען עס וואלט מעגליך געווען צו געפינען א אויסוועג, ביי דער יעצטיגער שווערער קריזיס-צייט, אז דער צוטרויען פון מענש צו מענש אין קרעדיט-הינזיכט זאל עקזיסטירען, וואלט אפשר איינגאנצען קיין קריזיס נישט געווען. פון קרעדיט קענען דעריבער הויפטזעכליך געניסען די גרויסע, ווייל דער צוטרויען איז אין אזעלכע פאלען פערהאן, און וועגען וועלכען עס קען ביי קליינע אונטערנעהמונגען קיין רייד נישט זיין. עס איז אויך נישט קיין וואונדער, ווייל אין פרינציפ בעקומט קרעדיט דער, וועמען מען קאן בארגען, דער וואס איז אומשטאנד אפצוגעבען. דאס איז א עלעמענטארער אמת, דעריבער טאקע איז א וואונדער, פארוואס דער בעל-מלאכה ווערט אזוי שטיפמוטעריש בעהאנדעלט ביים צוטיילען קרעדיט. מיר זאגען נישט, אז דער בעל-מלאכה איז אין אזא גלענצענדען פינאנציעלען צושטאנד, אז ער פערדינט אונבעגרעניצטען צוטרוי, דאס נישט, דער האנדווערקער א'ז אבער דער, וועלכער איז אומשטאנד צוריקצוגעבען א הלוואה. ביי איהם איז נישט דער פאל ווי ביים סוחר, וועלכער האט פון היינט אויף מארגען נישט מעהר קיין לאגער און אין א שעהנעם העלען טאג איז ער נישט מעהר קיין סוחר, און גאה זוך איהם. דער בעל-מלאכה הערט נאר דעמאלס אויף צו ארבייטען ווען ער ווערט טויט, אויפהערען צו פיהרען זיין ווערקשטאט ווערט ער נישט, זיין פרנסה וועט ער פון קיין צווייטער קוועלע נישט קענען ארויסברענגען, ער וועט זיין פראדוקטיווע ארבייט נישט אוועקגעבען און ווערען סוחר, זעלבסטפערשטענדליך מיט קליינע אויסנאהמען. אבער די אויסנאהמען בעווייזען, אז בארגען דעם האנדווערקער איז א קליינע ריזיקע.

לאמיר זיך יעצט בעקענען מיט א פאר ציפערן, אין די לעצטע יאהרען זעהען מיר א גרויסע צוטיילונג פון קרעדיט-סומען פארן האנדווערק דורך דער באנק פאר פאלקסווירטשאפט.

יאהר	צוגעטיילט געווארען זל.	אויסגענוצט געווארען זל.	אויסגענוצט אין פראצענט
1929	14,664.000	7,599.000	51 פראצענט
1930	14.230,000	11,212.000	78 פראצענט
1931	8.135.000	8.135 000	100 פראצענט

מיר זעהען פון דער אויבענער טאבעלע, אז דאס האנדווערק האט נישט אויסגענוצט אין די ערשטע 2 יאהרען איהר סכום, איז שוין אין דריטען יאהר דער סכום רעדוצירט געווארען. זאל דער האנדווערקער אפשר נישט ברויכען קיין קרעדיט און דעריבער איז ער נישט אויסגענוצט געווארען?

דאס איז אנ'אונמעגליכע זאך, ווען מיר בעטראכטען, אז אין פוילען זענען אונגעפעהר פארהאן 350,000 ווארשטאטען, פערשטעהען מיר שוין, אז מען זאל זאגאר אננעהמען, אז א העלפט פון דער צאהל אדער ברויך נישט קיין קרעדיט, אדער איז נישט קרעדיט-פעהיג מאכט עס אויס 80 זלאטעס אויף א ווארשטאט ווען די גרעסטע קרעדיט-סומע זאל אויסגענוצט ווערן, ד.ה. די סומע, וועלכע איז צוגעטיילט געווארען אין יאהר 1929. וועלכעס איז דעריבער דער מאטיוו פאר וואס די סומע איז נישט אויסגענוצט געווארען?

דא מוזען מיר קומען צום אויספיהר, אז עס אין נישטא ווער עס זאל די קרעדיטען פאר דעם האנדווערק אפנעמען פון דער באנק. עס איז נישטא די אינסטיטוציע, וועלכע זאל די צוגעטיילטע סומע פאדערן. די אינסטיטוציע עקזיסטירט נישט ביי די קריסטליכע האנדווערקער און אויך נישט ביי די יודישע האנדווערקער.

עס עקזיסטירען אזויגערופענע האנדווערקער-בענק, וועלכע זענען אפשר געוועזען די ערשטע קאאפעראטיווע קרעדיט-אינסטיטוציעס אין פוילען. זיי האבען אבער מיט דער צייט געענדערט דעם כאראקטער און יעצט זענען דאס מייסטענס געמישטע אינסטיטוציעס, און די זיכערהייט אז די סומען, וועלכע זענען בעשטימט פאר'ן האנדווערקער וועלען טאקע אנקומען צום האנדווערקער איז נישט פערהאן. מיר זעהען גאנץ אפט, אז אינסטיטוציעס, וועלכע האבען מיט דעם האנדווערק קיין שום געמיינזאמעס נישט, בעקומען צוגעטיילט געוויסע פאר האנדווערקער סומען פון דער באנק פאר פאלקסווירטשאפט, ווי צום ביישפיל, די קאמונאלע אפשפארונגס-קאסעס א. א. וו.

מיר מוזען דעריבער ווידער קומען צום אויספיהר, צו וועלכען מיר זענען שוין נישט איינמאל געקומען, אז די ארגאניזאציע פון האנדווערקערטום איז אזוי שוואך, אז זי איז זאגאר נישט אימשטאנד צו פאדערן דאס, וואס עס איז איהר שוין צוגע'פסק'נט געווארען. ביי א גוטער ארגאניזאציע און ביי א שטארק ענטוויקעלטען צוזאמענלעבען פון די צעכען מיט די צענטראלע ארגאניזאציעס, וואלט מען געקאנט שאפען אזא מין אינסטיטוציע, וועלכע זאל ווירקליך זיין די פארשטעהרין פון ארגאניזירטען האנדווערקערטום און וועלכע זאל קענען קומען צו די געהעריגע ארגאנען מיט גערעכטע פאדערונגען און נעמען כאטש דאס, וואס עס איז שוין פארגעברייט און בעשטעטיגט געווארען פאר'ן האנדווערק. זאלען זיך די פיהרער פון די האנדווערקער פערטראכטען און אנהויבען צו פיהרען א האנדווערקער-פאליטיק, וועלכע זאל פיהרען צו א אחדות און קאנסאלידירונג צווישען די צעכען אונטער דער אויפזיכט פון די צענטראלע פערבאנדען.

דאס מוז געשעהען וואס שנעלער. זאלען מיר נאר נעמען די קרעדיט-פראגע אויף'ן טיש, דאכט זיך א לעבענס-פראגע, מוזען מיר קומען אין נאמען פון א שטארקער איינהייטליכער ארגאניזאציע, אפשר וועלען מיר מוזען גרינדען א נעץ פון האנדווערקער-קאסעס, וועלכע זאלען זיין דער פערבינדונגס-גליד צווישען דעם בעל-מלאכה און דער באנק פאר פאלקסווירטשאפט און וועלכע וועלען, האפענדיג די מאסע הינטער זיך, קענען ארויסטרעטען מיט דער פאדערונג צוצוטיילען דעם האנדווערק כאטש די קרעדיטען, וועלכע זענען צוגעטיילט געוועזען אין יאהר 1929 און נישט אויסגענוצט געווארען דורך דעם האנדווערקערטום.

ב. פרוינד.

וואס יעדער סוחר און האנדווערקער דארף וויסען?

צי וועלען פארקומען עקזעקוציעס פאר די פערלענגטע שטייער-חובות?

אין דער צייט ביז'ן 1-טען סעפטעמבער ד. י. וועלען די שטייער-ארגאנען אויפמאהנען מיט צוואנג נאר די פערלענגטע שטייערן, וועלכע זענען ענטשטאנען נאכ'ן 1-טען אפריל 1931.

אנהויבענדיג פון סעפטעמבער ד. י. וועלען די פערלענגטע שטייערן, וועלכע זענען ענטשטאנען פאר'ן 1-טען אפריל 1931 אויפגעמאהנט ווערען מיט צוואנג צוזאמען מיט די לויפענדע שטייערן. דערביי וועט צו יעדע לויפענדע שטייער-סומע צוגערעכענט ווערען א דריטעל אויפ'ן חשבון פון די פערלענגטע שטייער-חובות און די דאזיגע סומע וועט אויפגעמאהנט ווערען מיט דער נארמאלער שטראף און 5 פראצענט פאר עקזעקוציע-קאסטען.

ווען דער שטייער-צאהלער וועט געניסען די רעכט איינצוצאהלען די לויפענדע שטייערן אין ראטעס, וועלען צו די דאזיגע סומען צוגערעכענט ווערען א דריטעל פון דער ראטע אויפ'ן חשבון פון די פערלענגטע שטייערן.

די שטייער-צאהלער, וועלכע קענען צוליב דער שווערער עקאנאמישער סיטואציע נישט געקוקט, אויף די דערמאנטע הנחות, נישט איינצאהלען די פערלענגטע שטייער-חובות דינגט די רעכט צו בעמיהען זיך אויפ'ן נארמאלען וועג דורך א אינדיווידועלער ביטע צו דער שטייער-מאכט, וועגען ווייטגעהענדע הנחות אויפ'ן סמך פון ארט. 94 פון געזעץ פון אומזאץ-שטייער.

פערזאמלונג פון סוחרים פון אייער-בראנזשע ביים 2-טען קליינהענדלער-פעראיין (אלטשטאט 10)

זונטאג איז אונטערן פארזיץ פון פרעזעס מענדעל מינץ פארגעקומען די גרינדונגס-פערזאמלונג פון טארג-שטייערס פון אייער-בראנזשע ביים 2-טען קליינהענדלער-פעראיין אלטשטאט נומר 10.

גערעדט האבען פרעזעס מענדעל מינץ, פרעזעס זוסמאן שפייזער, ה. קאזלאווסקי, שמאי ניטקע.

די וואהלען געבען פאלגענדע רעזולטאטען: פרעזעס: שלמה קאזלאווסקי, וו. פרעזעס: לייבוש זאקס, סעקרעטאר: שמואל וואלף גאלדמאן, קאסירער: אלתר בער בארכאוויץ. קאנדידאטען: פנחס יעראזאלימסקי, ישראל ראזענבוים, עקאנאם: מאטעל וואלבערג, רעוויזיאנס-קאמיסיע: איטשע מאיר מענדרוויצקי, יעקב יוסף קופפער.

וועגען די בע'עולה'טע שטייער-צאהלער אין גייערס ראיאן פון 6-טען פינאנץ-אמט

א דעלעגאציע פון קליינהענדלער פון גייערס-ראיאן נייע-זארזשעווסקי 3, וואס איז בעשטאנען פון ראטמאן כארי, ה. עפשטיין, אדוואקאט מעסינגער, ז. גאזדזשיק, און א. קאהן, האט דורך די פערמיטלונג פון די האנדעלס-קאמער, אינטערוועניערט ביים פרעזעס פון די איזבאסקארבאווי, דער פרעזעס האט די דעלעגאציע זעהר העפליך אויפגענומען, און מיט זיי אפגעהאלטען א קאנפערענץ פון 2 און א האלבע שעה, און צוגעזאגט צושיקען אנ'אויספארשונג אויפ'ן ארט, ווי אויך שנעלער בעטראכטען די רעקורסען, דערום לייכטער מאכען דעם גורל פון די בע'עולה'טע. די האנדעלס-קאמער האט אויך צוגעשיקט א בריף דאס זי האט אינטערוועניערט וועגען די שטייער-צאהלער פון די בע'עולה'טע פון VI אורזשאנד און מען האט צוגעזאגט ווען עס וועט זיך ארויסווייזען פאר ריכטיג, צו מאכען אלע פערלייכטערונגען וואס עס וועט זיך לאזען.

מיטינג פון קליינהענדלער אין דער גאלאנטעריע-בראנזשע

ס'איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די גאלאנטעריע-סעקציע ביים 1-טען קליינהענדלער-פעראיין, אגראדאווע 10. נאכ'ן בעריכט פון דער פערוואלטונג וועגען דער לאגע פון די יודישע גאלאנטעריע-קליינהענדלער, ענטוויקעלט זיך א דיסקוסיע, פון וועלכע עס ווייזט זיך ארויס די פערביטערונג, וואס הערשט ביי די גאלאנטעריע-קליינהענדלער, וועלכע בעקלאגען זיך אויף די גאסען-שטייערס, וועלכע פערקויפען אלע גאלאנטעריע-ארטיקלען אהן דירה-געלד און אנדערע אויסגאבען און דערצו נאך האט מען די היי-יעהריגע פאדאטקעס אויסגעמאסטען פונקט אזוי ווי די פאריאהריגע און א סך גאר פיל מעהר, און דאס העלפט נאך מעהר צו אונטערצוגראבען דעם עקזיסטענץ פונ'ם יודישען קליינהענדלער.

די פערוואלטונג פון דער גאלאנטעריע-סעקציע ביים 1-טען קליינהענדלער-פעראיין, אגראדאווע 10, האט זיך גענומען די אויפגאבע, די אלע אויבען-דערמאנטע לעבענס-פראגען צו לעזען, און רופט אין די נאהענטסטע טעג א מיטינג פון אלע לאדזשער גאלאנטעריע-קליינהענדלער אום צו בעטראכטען די לאגע און אננעמען די געהעריגע מיטלען, אז עס זאל גערעגעלט ווערען די אנגעוועהטאגסטע פראגען.

א טארג אויף וואל אין פויזען

די פערוואלטונג פון די אינטערנאציאנאלע יארידים האט מיטגעטיילט דער לאדזשער האנדעלס-קאמער, אז צווישען 21 און 23 יוני וועט פארקומען אין פויזען א יאהר-מארק אויף וואל.

צוליב די רעגירונגס-בעשלוסען, וועלכע ס'דארפען בעקומען די טעקסטיל-פירמען, האט דער וואל-טארג ארויסגערופען א געהעריגע פעראינטערעסירונג צווישען אינדוסטריעלער און וואל-סוחרים.

האנדעל מיט מאנדזשוריען

אינפארמאציעס אין דער האנדעלס-קאמער

א היגע פירמע, וועלכע האט האנדעלס-בעציהונגען אויפ'ן ווייטען מז ח, האט מיטגעטיילט דער לאדזשער האנדעלס-קאמער, אז אין דער נאהענטסטער צוקונפט דעלעגירט די פירמע 2 פארשטעהער מיט פארטיעס פערשידענע סחורות קיין דאירען, מוקדען, ציציקאר און טשאן-טשון. די פירמע וויל דארט עפענען אפטיילונגען, וואו ס'זאלען פערקויפט ווערען פוילישע סחורות אויסשליסליך פאר מזומן.

די פירמעס, וועלכע האבען אנ'אינטערעס פאר דעם דאזיגען ענין, דארפען זיך ווענדען צו דער האנדעלס-קאמער.

דער טאמבורירער-האנדווערקער

ווי בעוואוסט איז אויף דער לעצטער זיצונג פון דער לאדזשער האנדווערקער-קאמער בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען צום מיניסטעריום מיט דעם פארשלאג צוצורעכנען די טאמבורירער אלס האנדווערקער. די קאמער האט שוין אפיציעל מיטגעטיילט דעם טאמבורירער-מייסטער-פעראיין. דעריבער דעלעגירט דער פעראיין אין די נאהנטסטע טעג א פארשטעהער נאך ווארשא, וועלכער וועט זיך אין פערשטענדיגונג זעצען מיט דעם ראט פון די האנדווערקער-קאמערן און זיך בעמיהען צוצואיילען די ערלעדיגונג פון דעם ענין.

פון „בוישוך"

די האנדווערקער-קאמער האט לעצטענס צוגעשיקט מאטעריאל צו אלע צעכען אין שייכות מיט דער אקציע איינצופיהרען דעם „בוישוך" אין לעבען, און וועלכער די צעכען ווערען אויפגעפאדערט איינצואָרדנען פערזאמלונגען, אויף וועלכע דער סטאטוט פון „בוישוך" זאל ווערען בעשטעטיגט און עס זאלען אויך אויסגעוועהלט ווערען דעלעגאטען צו דער אלגעמיינער פערזאמלונג, וועלכע וועט ענטגילטיג פון צווישען זיך אויסוועהלען די צווישענצעכען-קאמיסיע.

די גאנצע ארבייט איז שוין ערלעדיגט געווארען און דעריבער רופט די האנדווערקער-קאמער אויף דאנערשטאג, 7 אווענד א זיצונג פון דער ארגאניזיר-קאמיסיע, וועלכע זאל אויסארבייטען א פלאן און א טאג-ארדנונג פון דער אלגעמיינער פערזאמלונג.

בע'עולהטע שטייער-צאהלער

צוואנגס-צעניקעס און ווירטשאפטליכער ראט

קאנפערענץ פון קליינהענדלער

אין צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין פאמארסקא 15, איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון פארשטעהער פון אלע בראנזשען-סעקציעס, פעראיינען און אפטיילונגען, וואס זענען אנגעשלאסען אן דער צענטראלע.

אויפ'ן טאג-ארדנונג האבען זיך געפונען די פראגען: 1) די פארשטעהענדע שטייער-קאנפערענץ אין דער האנדעלס-קאמער, 2) צוואנגס-צעניקעס, 3) קליינהענדלער-פארשטעהער אין ווירטשאפטליכען ראט.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם, וואס ס'קומט פאר דעם 7 ד. ח. אין דער לאדזשער האנדעלס-קאמער א זיצונג פון דער שטייער-קאמיסיע, אויף וועלכער ס'וועט בערירט ווערען די פראגע פון אננעהמען א אינטערווענץ-אקציע, וועגען די היי-יעהריגע שטייער-אויסמעסטונגען פון אומזאץ-שטייער — ווערט ארומגערעדט די פראגע אויפ'ן סמך פון געזאמעלטען מאטעריאל און אריינגעטראגענע רעקורסן. ווי ס'שטעלט זיך ארויס זענען אממייסטען בע'עולהט געווארען די צאהלער פון 4., 6. און די 9. שטייער-אמטען.

דאס אינערן-מיניסטעריום האט בדעה איינצופיהרען די פליכט פון די לאנג פערגעסענע ליכווע-צייטען ד. ה. אז יעדער סוחר, קרעמער פון אלע בראנזשען זאלען מוזען בעזיצען א צעניק און ארויסשטעלען (צעטלען) פרייזען אויף יעדען ארטיקעל, אין געגענפאל דראהט א שטראף. די פראגע איז ברייט ארומגערעדט געווארען און צום סוף איז בעשטימט געווארען, ווענדען זיך מיט א מעמאריאל צו דער לאדזשער האנדעלס-קאמער, אין וועלכען ס'וועט אנגעוויזען ווערען, אז דאס צוריק איינפיהרען דעם צוואנג-פליכט פון ארויסשטעלען פרייזען, וועט זעהר שלעכט ווירקען אויפ'ן מסחר און וועט געבען נישט-בערופענע עלעמענטען און אויסוואורפען געלעגענהייטען צו שאנטאזשירען און מאכען אלערליי נישט-לעגאלע געשעפטען.

נאך דעם ווערט בערירט די פראגע פון ווירטשאפטליכען ראט ביים האנדעלס-מיניסטעריום, אין ראט האבען די קליינהענדלער נישט בעקומען זייער פארשטעהערשאפט. אזוי ווי דער ראט האט די אויפגאבע צו ראטעווען דעם האנדעל און דער קליינהענדלער איז אזוי פעראינטערעסירט ווי דער גרויסער סוחר, אפשר גאר מעהר, דעריבער ווערט בעשטעטיגט, ווענדען זיך מיט א פראטעסט צום האנדעלס-מיניסטער.

די לוינען אין די פאבריקען וועלען נישט רעדוצירט ווערען

נאר צו קיין קאנפערענץ מיט די ארבייטער ווילען זיי נישט קומען

(2) דער קרייז-ארבייטס-אינספעקטאר האט נעכטען פונאנדערגעשיקט בריף צו די קלאסען-פעראיינען, אין וועלכע ער איז מודיע, אז די קאנפערענץ מיט די פאבריקאנטען וועט נישט צושטאנד קומען צוליב דעם, וואס די פאבריקאנטען האבען צו דער דאזיגער קאנפערענץ נישט מסכים געווען.

דער אינספעקטאר איז אין דער מיינונג, אז די לוינען וועלען נישט רעדוצירט ווערען.

מענשען האַלטען צופיל פון זיך
און דערפאַר לײַדען זיי פון די מיסערפאָלגען אין לעבען

די מעהרסטע מענשען האַלטען פון זיך צופיל, קוקען אויף זיך ווי אויף מענשען, וואָס בעזיצען נישט קיין שום חסרון. און טאָמער אַפילו האָבען זיי שוין יאָ אַ חסרון, וואָס זיי אַליין ווייסען פון איהם, מאַכען זיי איהם צו קלײנגעלד.

פערהאַן מענשען, וואָס רעדען פון זיך אַליין מיט גדלות, אָבער אַפילו יענע מענשען, וואָס האָבען מעהר שכל און רעדען נישט און פּויקען נישט וועגען זיך אַליין, זיי זענען אפשר בעשיידען אָדער שעמעוודיג, נאָר טיף אין האַרצען ביי זיך גלויבען זיי, אַז זיי זענען די בעסטע מענשען און די לייטישסטע אויף גאָט׳ס ערד.

און אָט מיט דעם וואָס מענשען שאַצען איבער זייער אייגענעם ווערט און דעם ווערט פון זייערע מעלות, טוען זיי זיך אַליין קיין גרויסע טובה נישט.

די מענשען וואָס דענקען צופיל וועגען זיך, זענען אין דער אייגענער לאַגע פון דעם יונגען גריכישען גאָט, וואָס ווען ער האָט צום ערשטען מאָל דערזעהען זיין אייגען געשטאַלט אין אַ טייכעל האָט ער זיך אַזוי בעגייסטערט פון זיין אייגענער שעהנקייט, אַז ער איז געוואָרען אַ נוצלאָזע בעשעפעניש און קיינעם קיין גוטס נישט געבראַכט.

מענשען וואָס האַלטען פון זיך אַן עולם ומלואה, טוען נאָך אַמאָל אַ סך ערגערס: זיי נעמען אונטער אַזעלכע אַרבייטען, צו וועלכע זיי זענען כלל נישט פעהיג, און דערפאַר מוזען זיי דורכפאַלען מיט אַ קנאַק.

די געשיכטע איז פול מיט פיקאַנטע דערצעהלונגען וועגען פרויען, וועלכע האָבען געדענקט, אַז זיי זענען די שעהנסטע אין דער וועלט און דורך דעם זענען זיי רואינירט געוואָרען.

אָבער בלויז וועגען איין פרוי ווייסט מען, וועלכע האָט געוואוסט, אַז זי איז מיאוס און דורך דעם זיך דערוואָרבען אַ נאָמען און אַ פערמעגען — דאָס איז די פרוי פּאַליך, אַ פראַנצויזישע אַקטריסע, וועלכע האָט זיך געלאָזט רעקלאַמירען ברייט און ווייט אַלס די מיאוס׳טע פרוי אין דער וועלט.

דער געוועזענער דייטשער קייזער, ווילהעלם, איז אַזוי פערגלויבט אין זיין אייגענער גרויסקייט, אַז ער האָט זיך ערשט נישט לאַנג צוריק בעריהמט, אַז ווען ער זאָל איצט נאָכאַמאָל געבויר׳ען ווערען, וואָלט ער געטון דאָס אייגענע, וואָס ער האָט אָפּגעטון אין זיין לעבען, ווייל ער האָט קיינמאָל קיין שלעכטס נישט געטון און קיין פעהלער נישט בעגאַנגען. ער קוקט נאָך איצט צוריק אויף זיין לעבען מיט בעוואונדערונג אויף זיך אַליין.

בּאָ בראַמעל, דער בעסט-געקליידעטער מאַן פון די אַמאָליגע צייטען, איז געווען אַזוי פערגלויבט אין די אייגענע כוחות, אין אייגענער שעהנקייט און חכמה, אַז ער האָט נישט איינמאָל דערקלערט, אַז ער האָט געראַטעוועט ענגלאַנד פון אונטערגאַנג, ווען נישט ער, וואָלטען די ענגלענדער ביז איצט נישט געקומען קיין וואַנע און נישט געוואוסט ווי אַזוי זיך אָנצוטון.

קיין גרויסער ליגען איז עס טאַקע נישט געווען. בראַמעל האָט שכל געהאַט ווי (אַזוי צו פּועל׳ן ביי די ענגלענדער, אַז זיי זאָלען איהם נאָכטון אין קליידונג און זויבערקייט, אָבער ווען העריי לעהר האָט געפּרובט אין ניופּאָרט נאָכטון בראַמעל׳ן, האָט מען איהם שוין בעטראַכט פאַר אַ שטיקעל משוגענעם.

און פונקט ווי מענשען איבערשאַצען זייערע מעלות, אַזוי אונטערשאַצען זיי זייערע חסרונות.

און פונקט ווי מענשען שאַצען איבער זייערע מעלות, אַזוי אונטערשאַצען זיי די מעלות פון זייערע חברים, בעקאַנטע און פריינט.

און נישט נאָר שאַצען מענשען איבער זייערע מעלות, נאָר אַלץ וואָס זיי האָבען, איז ביי זיי דאָס בעסטע און דאָס שעהנסטע אין דער וועלט.

אַזעלכע מענשען וועלען אייך זאָגען, אַז זייער ראַדיאָ-אַפּאַראַט איז דער בעסטער, אַז זייער דאָקטאָר, צי זייער דענטיסט איז דער פעהיגסטער, וואָס איז דאָ אין שטאָט; די שולע, וואו זיי האָבען געקראָגען זייער בילדונג, איז די בעסטע אין שטאָט, און אַזוי ווייטער.

אמת טאַקע, אַז נישט אַלעמאָל איז איבערשאַצונג אַ חסרון. עס טרעפט אַמאָל, אַז דאָס איז דווקא אַ מעלה: מענשען גלויבען אין זיך, האַלטען זיך פאַר׳ן אויבערשטען פונ׳ם שטייסעל און העלפען טון גוטע זאַכען אין זייער שטאָט, צווישען זייערע מיטמענשען; אָבער נישט זעלטען שאַדען זיי מיט דעם זיך אַליין.

הונדערט-יאָהריגע האַלב-ציוויליזירטע
ווייסען נישט פון צאָהן-ווייטאָג און קינדלען צו אכציג יאָהר

צוויי ווייסענשאַפטליכע אויספאָרשונגען קומען איצט פאָר, וואָס דאַרפען אויפדעקען דעם סוד ווי-אַזוי צו דערגרייכען צו אַן׳עלטער פון הונדערט יאָהר, נישט ווייסען פון קיין דאָקטאָר און פון קיין דענטיסט; אין דערזעלביגער צייט דאַרפען די אויספאָרשונגען סעסטשטעלען פאַרוואָס האַלב-ציוויליזירטע פרויען קענען יאָ האָבען קינדער צו אכציג יאָהר און די גאַנץ-ציוויליזירטע הערען אויף צו קינדלען אַ סך פריהער.

אויף דעם פּראָוואָרפענעם אינזעל טריסטאַן-דע-קונא און דרום-אַטלאַנטיק צווישען קייפ-איר-גוד-האָפּ אין דרום-אַמעריקע געהט אָן די בריטישע עקספּעדיציע צו דערגעהען דעם סוד הלמאי די 156 איינוואוינער האָבען קיין ברעקעל ידיעה נישט פון קיין דאָקטאָר, לײַדען קיינמאָל נישט פון קיין שום קראַנקהייט און נויטיגען זיך קיינמאָל נישט אין קיין דענטיסט.

מענשען, וואָס זענען אין די סאַמע בליהענדסטע יאָהרען — צווישען זעכציג און פינף-און-זיבעציג — האָבען גאָרנישט געהערט צי עס איז דאָ אַזאַ זאַך ווי צאָהנווייטאָג.

יעדער דענטיסט וועט אייך זאָגען, אַז — „אַ ריינער צאָהן פוילט נישט״, אויף יענעם אינזעל אָבער ווייס מען נישט פון רייניגען די ציין, מען בוצט נישט קיין צאָהן-קרעם, און נישט קיין צאָהן-פּראָשעק; זיי האָבען דאָרטען אויך נישט געזעהען קיין צאָהן-בערשטעל, פונדעסטוועגען בעגעהען זיי זיך אָהן אַ דענטיסט און זייערע ציין זענען געזונט און שטאַרק.

יעדער דענטיסט וועט אייך זאָגען אַז כדי צו האַלטען די ציין געזונט, דאַרף מען עסען אויך רויהע און האַרטע מאכלים. אויף יענעם אינזעל אָבער עסט מען נאָר קאַרטאָפלעס און פיש, ביידע מאכלים זענען ווייכע, און פאָרט זענען זייערע ציין צו אכציג אַזוי געזונט ווי צו פערציג.

וועט מען אויסגעפינען דעם סוד פון זייער געזונט, פון זייער לאַנג לעבען און פון זייער׳ע געזונטע ציין, וועט מע קאפשר פּרובען אויך אין די ציוויליזירטע ערטער איינפיהרען אַן׳ענליכע דיעטע, אָדער אַרט-לעבען.

אויף אַזאַ אופן וועלען מיר זיך, הייסט עס, לערנען ביי די האַלב-ציוויליזירטע ווי אַזוי צו לעבען לאַנג און ווי אַזוי אָפּצוהיטען אונזער געזונט.

אין דערזעלבער צייט ווען איין עקספּעדיציע געהט אָן מיט איהר אויספאָרשונג אין איין אָרט פון האַלב-ציוויליזירטע געהט אָן אַ צווייטע אויספאָרשונג ביי אַנדערע מענשען וואָס זענען פונקט אַזוי ווייניג ציוויליזירט — אויף די הימאַלאַי-בערג אין צפון-אינדיע.

אויף די דאָזיגע בערג וואוינט אַ קליין-געוויקסיג פאָלקל, זיי וואוינען נאָך אין היילען און אויך זיי זענען פולשטענדיג געזונט ביז אַ טיפען עלטער פון הונדערט יאָהר און מעהר, אויך זיי ווייסען נישט פון קיין צאָהנווייטאָג און פון קיין מעדיצין-דאָקטוירים. דערצו האָבען זיי נאָך די גרויסע מעלה, וואָס זייערע פרויען האָבען קינדער ווען זיי זענען אין די אכציגער יאָהרען.

פאַרוואָס זאָלען די דאָזיגע קליינע מענשלעך לעבען אַזוי לאַנג אָהן דער ציוויליזאַציע און ביי ערגערע לעבענס-אומשטענדען: — אין שלעכטען וועטער און אָהן דירות, און מיר, די ציוויליזירטע זאָל זיך דאַרפען שטענדיג דאָקטאָרען, לײַדען פון ציין-ווייטאָג און קוים דערציהען ביז אַרום זיבעציג יאָהר?

פרוי דזשיל קאַסלי-באָט, אַן׳ענגלישע ווייסענשאַפטס-פרוי, האָט נאָך מיט עלף יאָהר צוריק געפונען די דאָזיגע קליינגעוויקסיגע מענשעלעך, וואָס האָבען נישט קיין נאָמען, קיין ציוויליזאַציע, און וואָס לעבען ביז הונדערט מיט ציין יאָהר און אַמאָל נאָך מעהר.

זיי רעדען אַ שפּראַך וואָס איז ענליך אויף כאַלדעאיש. די פרוי קראַסלי-באָט האָט מיט עלף יאָהר צוריק נישט געקענט אַזוי גוט זייער שפּראַך, און דערפאַר איז זי ערשט איצט אַהין אַוועק נאָכאַמאָל מיט ד״ר אָלדרוין בעגלייט.

די צוויי ווייסענשאַפטלער ווילען איצט פּרובען דערגעהען דעם סוד פון לאַנג-לעבען ביי די דאָזיגע מענשעלעך.

שייטלען מיט פּאַריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שייטלען
צו ביליגע פרייזען
ביי פרוי ב. פּאַרזשוצקאַ, קאַמיענאַ 5
2-טער הויף, לינקס. 2-טער שטאָק.

פערפיהרט דורך אַ פּויזנער סטרוזש
די ווילנער יודישע פרוי האָט נעבעך חוטה...

אין ווילנע האָט זיך איצט אָפּגעשפּילט אַ סענסאַציאָנעלער פאַמיליען-סקאַנדאַל.

דער האַנדעלס-אָנגעשטעלטער ג. האָט מיט 3 יאָהר צוריק חתונה געהאַט אויס ליבע. ער האָט זיין פרוי שטאַרק ליב געהאַט, און האָט געטון פאַר איהר אַלץ וואָס ער האָט נאָר געקאָנט.

מיט אַ האַלב יאָהר צוריק איז די פירמע אין וועלכער ער האָט געאַרבייט ליקווידירט געוואָרען און דער יונגערמאַן איז געבליבען אַרבייטסלאָז.

פון האַנבען אָן האָט זיך אָנגעהויבען פאַר איהם אַ קייט פון צרות?

זיין פרוי האָט נישט געוואָלט לײַדען צוגלייך מיט איהם און האָט איהם כסדר גענומען מאַכען פאָרוואורפען. מיט אַן׳אַנדערטהאַלבען חדשים צוריק האָט די יונגע פרוי זיך בעקענט מיט אַ קריסטליכען יונגענמאַן פון פּויזען, וועלכער האָט זיך אין איהר פערליבט.

דער יונגערמאַן האָט זיך פאָרגעשטעלט פאַר אַ רייכען פאַבריקאַנט און האָט גענומען צורעדען די פרוי זי זאָל זיך שמדן און אַרויספאָהרען מיט איהם קיין פּויזען.

דער נסיון איז געווען שטאַרק און די פרוי האָט זיך געלאָזט איינרעדען. אין איין שיינעם פריהמאָרגען איז זי פלוצלונג נעלם געוואָרען פון שטוב, דער מאַן האָט זיך דערוואוסט, אַז זיין ווייב איז אַנטלאָפען מיט׳ן פּויזנער קריסט, בישט וועלענדיג מאַכען קיין סקאַנדאַל האָט ער די גאַנצע געשיכטע פערשוויגען.

די טעג האָט דער אוועקגעוואָרפענער מאַן פלוצלונג בעקומען אַ ידיעה, וועלכע האָט געמאַכט אויף איהם אַ שטאַרקען איינדרוק.

דער בריף איז געווען פון זיין פרוי און זי האָט געשריבען אין איהם, אַז זי איז מיאוס פערפיהרט געוואָרען.

דער פּויזנער „פאַבריקאַנט״ האָט זיך אַרויסגעוויזען פאַר אַ לײַדיג-געהער — אַ זוהן פון אַ פּויזנער הויז-וועכטער. און זיין איינציגע אַרבייט בעשטעהט בלויז אין העלפען זיין פאָטער אויסצוקערען די גאַס. די פרוי איז פערצווייפעלט און שרייבט צו איהר מאַן, אַז אויב ער וועט איהר נישט העלפען וועט זי זיך בעהמען דאָס לעבען...

דער מאַן איז געקומען נאָך אַן׳עצה אין פּאָליציי, דערצעהלענדיג די גאַנצע געשיכטע. מען האָט איהם פאָרגעלייגט אָנצושרייבען אַן׳אָנקלאָגע געגען פּויזנער „פאַבריקאַנט״ און בעשולדיגען איהם אין שווינדעל. מיט וואָס וועט זיך די אויסטערלישע געשיכטע ענדיגען איז אומבעקאַנט.

ו. א. ס.

בער לעפּ

דערצעהלונג פון י. ל. בערג

אַ סעודה האָט בער לעפּ געמאַכט לכבוד דעם „זכר״ — האָט זיך דאָס גאַנצע שטעטעל געקאָכט...

בער לעפּ איז אַ גוטער ברודער און ווייס ווי אַרום גוטע-ברודער פריילין צו מאַכען, ווען איהם איז פריילעך. נאָך דער סעודה איז קיין לעק בראָנפען נישט געבליבען אַפילו אויף אַ רפואה.

אויף דער סעודה, נאָך דעם, ווי חברה האָבען שוין געהאַט אַראָפּגעשלינגען אַ שפּאָרע כוסה, האָט בער לעפּ אַרייַנגעבראַכט פון שטאַל דעם רך-הנולד, איהם אַרויפגעשטעלט אויפ׳ן טיש, און געזאָגט מיט גיאות.

— „קיקט און ווערט צעפּלאַצט; מיין זשראַבעק איז דאָך סוזענד מאָל שעהנער פאַר ענקערע בענקאַרטעס״...

און דער בראָנפען האָט צוגעשאָקעלט מיט חברה׳ס געמבעקעס.

— שענער, שענער!

ווען בער לעפּ איז שוין געווען גוט „פעכוטענט״ און מען האָט איהם אוועקגענומען פון טיש, האָט אַ בעל עגלה אויף איהם בעדויערענד געשאָקעלט מיט׳ן קאָפּ, און אָנגעקוועזען אויפ׳ן שטערען, וועלענדיג זאָגען: „עס פעהלט איהם אַ קלעפּקע״; דערויף האָט איהם אַ צווייטער געזידעלט: — „האָסט נישט קיין טראָפּ בּאַלאַגאַליש בלוט אין דיר... ווייסט צומאָהל נישט, וואָס עס הייס פאַר אַנאַנזעריגען די בהמה.

בער לעפּ האָט שוין אַ „קינד״ און זיין פרייד און נחת וואַקסט איינאייבעם מיט׳ן קינד, ער וויל פון גאָר נישט ווייסע זמעהר, ווי פון זיין זשראַבאַק.

אַפילו זיין ווייב, שרה חנה מיט איהר גאַנצע חכמה און לומדות, האָט איהם אויפגעהערט צו אימפּאָנירען, זיין וועלט הויבט זיך אָן און לאָזט זיך אויס אין שטאַל, ביים זשראַבאַק.

וועגען וואָס איהר זאָלט נאָר מיט איהם רעדען, וועט ער אַלץ צוקומען צו די חכמות און נסים פון זשראַבאַק.

דער גליקליכסטער מענש אויף דער וועלט איז בער לעפּ געוועזען, ווען ער האָט זוכה געווען צו דערלעבען דאָס קאַווען פון זיין זשראַבאַק. ער האָט זיך אַפילו לאַנג נישט געהאַנדעלט מיט שמואל קאָוועל וועגען פרייז פון די פּאָדקאָוועס.

— אַז איך האָב זוכה געווען צו אַזאַ גליק, טאָ זאָל אַ יוד פערדינען אַ פאָר גילדען! — האָט ער געזאָגט און האָט מסכים געווען צו בעצאָהלען דאָס געבעטענע געלט. נאָך איידער שרה חנה האָט איבערגערעכענט וויפיל עס מאַכט אויס: פיר פיס צו זלאָטע פופציג...

נאָכ׳ן קאָווען האָט ער אַרויפגעלייגט די הענט אויפ׳ן זשרעבאַקס קאָפּ און פייערליך געזאָגט:

— ביזט שוין מעהר נישט קיין קינד, ביזט שוין אַ דערוואַקסענער, פון היינט אָן וועט מען דיך שוין נישט רופען זשרעבאַק נאָר קאַשטאַן.

גלייך נאָכ׳ן קאָווען האָט געזאָלט פאָרקומען די פייערונג פון פיהרען ס׳ערשטע מאָל אין שפּאַן, נאָר אַזוי ווי „זשרעבאַק״ האָט ביים ווערען אַ „קאַשטאַן״ מכבד געווען בער לעפּ׳ן מיט אַזאַ קאָפּיץ, אַז ער האָט געמוזט זיך לעגען אין בעט אַריין, און אַזוי ווי בער לעפּ האָט געוואָלט אַליין האָבען דאָס גליק איינצושפּאַנען זיין קאַשטאַן ס׳ערשטע מאָל, האָט מען די פייערונג אָפּגעלעגט און זי איז מיט גרויס פּאַראַד ערשט פאָרגעקומען אין צוויי וואָכען אַרום.

און בער לעפּ האָט פון זיין קאַשטאַן געהאַט נחת „קינעהאָרע״ געבונג: ער איז געוועזען אייזען שטאַרק, געשלעפּט פאַר דריי און דאָך געוועזען אַ פלינקער.

איין חסרון האָט ער נאָר געהאַט: ער ד... געקאָפּיעט ווען... עס איז איהם נאָר געקו... אונטער די פיס, ער האָט אַפילו בער לעפּ׳ן נישט געשוינט, נאָר ווי זאָגט מען עפּעס, אלע עוליים זענען ווילד.

עס האָט אָנגערוקט אַ שווערער ווינטער די זאַווירוכעס האָבען די וועגען פערשיט, די פראָסטען האָבען געבריהט, עס איז אוממעגליך געוועזען פון שטעטעל אַרויסצוקומען — איז זיך בער לעפּ געזעסען אינדערהיים מיט זיין יונגער קאָבעלע און קאַשטאַן.

נישקשה, בער לעפּ האָט ניט אַזוי פיל פערדינט, אז עס זאָל ליגען אויף אַ שלעכטע צייט אויך.

איז ער זיך געזעסען בנעימות אין שטאַל און געצערטעלט זיין קאַשטאַנעק, אָדער — גאָר אין בית-המדרש אונטער׳ן אויווען און זיך געריהמט, אַז אויב מען האָט אַזעלכע פערד, ווי קאַשטאַנעק קען מען זיך רוהיג זיצען אינדערהיים.

האָט זיך אָבער אין שטעטעל אויסגעלאָזט די קוילען, מענשען האָבען אָנגעהויבען פריהרען און דאָ איז מען אָפּגעשניטען פון דער וועלט.

די חשובי העיר האָבען געמאַכט אַן׳אַסיפה, און געקלערט אַן׳עצה, ווי אַזוי צו בעקומען קוילען.

האָט איינער געהייסען זאָגען תהילים, האָט אַ צווייטער פאָרגעלעגט גוזר תענית צו זיין, האָט אַ דריטער געזאָגט, אַז ס׳וועלען ביידע העלפען ווי אַ טויטען באַנקעס, נאָר אַזוי ווי עס איז שוין דאָ אַ טעלעפאָן אין שטעטעל — לייגט ער פאָר, מען זאָל טעלעפאָנירען בכל קצוי תבל, אַז דאָס שטעטעל ווערט געפרוירען.

איינער האָט געשריגען „עם הארץ״, האָט אַ צווייטער געשריגען „אַפּיקורס״ האָט אַ דריטער געשריגען „פאַנאַטיקער״, האָט אַ פערטער... געגעבען פּעטש, און עס האָט זיך געמאַכט וואַרעם.

חברה בעלי עגלות האָבען זיך מישב געוועזען, און אויך געמאַכט אַן׳אַסיפה.

איין בעל עגלה האָט זיך אויפגעהויבען און געזאָגט אַזאַ מין דרשה.

— חברה, ביליגולעס, שמייסערס און פאַרנאַלעס! מאָט זעך דאָ צוזאַמאַ געקימאַ אָף אַ נעסיפע אויסציטראַכטען ווי אַזוי צו ברענגען קוילען. דער רייבעשטער ט׳אונז געשטראָפט אין אונזערע, בענקאַרטעס ווערען געשוואָלען פאַר קעלט, אימעזען צעזאַמאַ געקימאַ אָף אַ נעסיפאַ, מיניש קאַ בעטוי׳דס (בני-תורה׳ס) מיניש קאַ איידעלע מענשען, וואָס מילאָז זעך שלאָגען, מינאָר פראָסטע פאַרנאַלעס — מ׳אַ זוכען אַ פראָסטאַ נייצע (עצה), ווי אַזוי זעך אַרויסצוקריגען פון שטאָט און ברענגען קוילען.

איז דער עולם געוואָרען נתפעל פון דער דרשה: — „ט׳אַ פּיסק, אַ רוח אין זיין טאַטען״ — האָט איינער געזאָגט צום צווייטען — „ס׳טו געהערט ווי ראָט גירעדט ווען ראָדט גיזאָגט וועגען אונזערע פּעמפּאַקעס, זענען מיר אַזשיק די פיס איינגעשלאָפען פאַר האַרץ-ווייטיג, ר׳יז אַ יונג...

האָט דער עולם אָנגעהויבען קלערען, וואָס מען זאָל טון, ביז ס׳האָט זיך אויפגעשטעלט שעיה מריק און געזאָגט:

— חברה: כ׳אָב אַ נייצע מעט נעמען די שטאַרקסטע פיר פערד פון שטעטעל, און מעט זיי אַרויסשיקען קאַ וואַרשאַ נאָך קוילען! שקאָשע, זעלען אויסהאַלטען, איכל זיי אַליין אָנטרייבען! שקאָשע, כעל נישט געפרוירען ווערען אין סקאַראַדאַ ז׳דאַ אַ קרעטשמע, אין ווישבניק ווידער אַ קרעטשמע, און אין טשעכאָטשעוו ז׳דעך אוודאי דאָ אַ קרעטשמע! שקאָשע, כעל זיך שוין דערוואָרעמען און ר׳ יעקל, איהר׳ט געבען אייער שניאַדע, און ר׳ קאָפּל, איהר׳ט געגען אייער בולאַן און ר׳ מלך ס׳געבען זיין בראַדע, און איהר, ר׳ בערל — האָט ער זיך געווענדעט צו בער לעפּ — וועט געבען אייער קאַשטאַן! איהר׳ט דעך זיכער נישט ס׳מורא צוגעבען: אייער קאַשטאַן אידעך אַ רוח! ט׳אַליין אויך געקענט מאַכען די קונץ, נאָר לאָזען אַנדערע ביליגולעס אויך אָנטהון די מציה!...

האָט זיך בער לעב אויפגעשטעלט, און אַזוי געזאָגט:

— סי אַפילו אַ איינשטעל... קעמער חלילה געפרוירען ווערען... נ׳צווייסט דאָך, אַז קאַשטאַן ז׳מער נישט גלאַט אַ פערד, ר׳ז מעהר טייערער פאַר מיר אַליין... אַליין זאָן טאַטע מאַמע געפּאָהרט... אַליין גישטאַנען ביים גיבוירען ווערען... אַליין געקאָוועט... אַליין נ׳שפּאַן געפיהרט, טאַקע אַ אייגען קינד... נאָר כ׳זעה, אַז מיין קאַשטאַן איז נישט עפּעס גלאַט אַ פערד... ר׳ז עפּעס צאָ גרויסערע זאַך בישאַפען גיוואָרען: צי ראַטעווען די קינדער געפרוירען צו ווערען, ברענגען מאַן קינד, אַ כפרה פאַר אַלע קינדער!...

דער עולם איז פון די ווערטער געוואָרען אַזוי געריהרט, אַז „אברהם׳ציע-יאָפּ״, וואָס איז געוועזען אַ בעל בכי האָט זיך אַזש צעוויינט, צעוויינט האָט ער זיך...

(ענדע — מאָרגען).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג
ג
7
סיון תרצ"ב

יוני
זון-אויפגאנג 3.19
זון-אונטערגאנג 7.49

פאבאר פון יאהרגאנג 1911

היינט, דעם 7-טען יוני ד. י. דארפען זיך שטעלען:

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 1 (נארוטאוויטשא 75) די פאבאראוועס פון יאהרגאנג 1911, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 5-טען פאל. קאמיסאריאט, וועמענס נעמען ס'הויבען זיך אן מיט די ליטערעס:

P S

מארגען, מיטוואך, דעם 8-טען: R U

פאר דער קאמיסיע נומער 2 (אגראדאווע 34) די פאבאראוועס פון יאהרגאנג 1911, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 10. פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף די אותיות:

L Ł M N S Sz Sch Ś U

מארגען, מיטוואך, דעם 8-טען:

O P R W Z Ż Ź

פאר דער קאמיסיע נומער 3 (קאשטשושקי 21) די פאבאראוועס פון 1910, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1-טען פאליציי-קאמיסאריאט, וועמענס נעמען ס'הויבען זיך אן מיט די אותיות:

A B C D E F G H Ch K L Ł M N

מארגען, מיטוואך, דעם 8-טען פון 1-טען קאמיסאריאט די אותיות:

I J C P R S Sz Sch Ś T U W Z Ż Ź

צו די פאבאר-קאמיסיעס דארפען די פאבאראוועס מיטנעמען די פעסער, אדער פערזענליכע דאקומענטען ארויסגעגעבען פון די פאליציי-קאמיסאריאטען, פראלאנגאציע און רעגיסטראציע-קארטען, וואס זענען אויסגעשטעלט געווארען פון לאדזער מאגיסטראט, און בעשייניגונגען וועגען פאך און בילדונג.

די פליכט פון צושטעלען פערזענליכע דאקומענטען איז אויך חל אויף די פאבאראוועס פון קאטעגאריע ב., וועלכע האבען די דאזיגע בעשייניגונגען צוגעשטעלט צו די פאבאר-קאמיסיע אין די פריהעריגע יאהרען.

פון האנדעלס-געריכט

אויפגעהויבען דעם אופאדלאשטש פון „ברידער שאר און שותף"

מיט עטליכע טעג צוריק, האט אדוו. קלינגער אין נאמען פון די קרעדיטארען אריינגעטראגען אין געריכט א ביטע צו פערעפענטליכען אנ'אופאדלאשטש די בוי-פירמע ישראל טילער, מאניסטראצקא 16.

צום אופאדלאשטש איז אבער נישט געקומען מחמת אדוו. קלינגער איז גוטוויליג אדורכגעקומען מיט דער פירמע, איז די ביטע וועגען פערעפענטליכען ישראל טילער'ן אנ'אופאדלאשטש צוריקגעצויגען געווארען.

* * *

אויף דער לעצטער זיצונג, איז אויפגעהויבען געווארען דער אופאדלאשטש פון דער פירמע „ברידער שאר און שותף" (פעטריק. 85). דער פארשלאג אויפצולעזען דעם אופאדלאשטש, האבען נעגעבען די קרעדיטארען, צוליב דעם, וואס די אקטיוועו האבען זיך נישט רעאליזירט נישט אויף קיין ליציטאציע, און נישט ביי א פרייען פערקויף.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון דער פירמע „ישראל פראגעל און זוהן" אין זגערזש, האט דאס געריכט געגעבען א צוגאב-טערמין פון א חודש צו קאנטראלירען די חובות. אויב ביז דעם טערמין וועלען זיך די בעלי-חובות נישט מעלדען, וועט דער אופאדלאשטש סקאסירט ווערען.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון דור פעשעס, וועלכען דאס געריכט האט בעשטעטיגט א 10 פראצ. רעגולאציע, איז אלס געריכטס-קאמיסאר נאמינירט געווארען דער האנדעלס-ריכטער בידערמאן, וועלכער וועט ערלעדיגען אלע לויפענדע ענינים פון די יורשים פון די בעלי-חובות.

* * *

משה איצעק אייבעשיק, בעזיצער פון א מעכאנישער וועבעריי אויף קארלא 5, וועמען ס'איז אין יאנואר ד. י. פערעפענטליכט געווארען אנ'אופאדלאשטש, האט דעם 9. אפריל ד. י. רעגולירט אויף 15 פראצענט.

איינער פון די קרעדיטארען האט אריינגעטראגען אנ'אנקלאגע געגען דעם אפמאך אנווייזענדיג, אז צו דער אופאדלאשטש-מאסע איז נישט אנגעשלאסען א הויז אין קאטאוויץ, וואס געהער צו די יורשים פון פערשטארבענעם שלום יונה אייבושיץ, וועלכער איז געווען א שותף פון משה איצעק אייבושיץ.

דאס געריכט האט בעשלאסען, אנצושליסען צו די אקטיוועו דאס הויז אין קאטאוויץ.

רעגיסטראציע פון ארבייטסלאזע פאר'ן חודש יוני

די רעגיסטראציע אויף ארבייטסלאזע אונטערשטיצונגען פאר'ן חודש יוני:

היינט, דינסטאג, דעם 7-טען די ליטערעס:

K L Ł

מארגען, מיטוואך, דעם 8-טען די ליטערעס:

M N O

דאנערשטאג, ד. 9-טען די ליטערעס:

P R S

פרייטאג, ד. 10-טען די ליטערעס:

T U W Z Ż

נישט 24 נאר 6 פראצ. יעהרליך

דארף נעמען די קראנקען-קאסע פאר פערלעגענע חובות

(2) ווי בעקאנט, נעמט די קראנקען-קאסע 24 פראצ. יעהרליך פאר פערשפעטיגטע חובות.

ווי ס'איז צו זעהען פון „דזש. אוסטאוו" ארט. 10 פון 6-טען דעצעמבער 1923, טאר די קראנקען-קאסע נישט נעמען מעהר ווי 6 פראצ. יעהרליך. די פעראינטערעסירטע דארפען זיך פעראופען אויף דעם דזש. אוסטאוו – פאז. 1044.

א פאבריק און א „פיליע" פון פאלש געלד

נעכטען ענטדעקט געווארען אין לאדז

(2) דעם 4-טען יוני האט די פאליציי אין כאיני געכאפט א באנדע גנבים און געלד-פעלשער, ארעסטירט זענען געווארען איגנאץ אוגוסטיניאק, הענריק וואזשניאק, אדאם בעדנארעק און הוגא קיסלער, און דעם פאסער מיקאליי וויעטראוו. ביי זיי אלע האט מען געפונען א גרעסערע צאהל פאלשע 5 זלאטיס.

נעכטען איז די פאליציי געקומען אויף די שפורען פון די „פאבריקאנטען" בעת א רעוויזיע אין דער וואוינונג פון מאריא טימאווסקא, אויף זשעלנע 25, איז ענטדעקט געווארען א פולשטענדיג איינגעריכטעטע פאבריק פון פאלשע 5 זל. די פאבריק האט געפיהרט יוזעף לעוואנדאווסקי און אלעקסאנדער לוקאשעווימש. אויפ'ן ארט האט מען געפונען א גרויסע צאהל פאלשע 5 זל. ביי וואיטשעך שקלארעק (פראנציסקאנער 66) איז געווען א „פיליע", אויך דארט האט מען געפונען א ביסעל „סחורה". דאס פאלשע געלד איז קאנפיסקירט געווארען, און די גאנצע חברה איז איינגעזעצט געווארען אין תפיסה.

אלבערט ליבערמאנ'ס, ווארשא
פאדערט איבעראל
נייע סארטען

אונגארישער טרויבען-וויין № 49

פערזענליכעס

וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי איז צוריקגעקעהרט פון לאנדאן, וואו ער האט אנטיילגענומען אין דעם אינטערנאציאנאלען שטעט-צוזאמענפאהר און צוריק איבערגענומען זיין אמט.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) יאנקעלעוויטש (אלטער מארק 9), שטעקעל ולימאנאווסקא 37), גלוכאווסקי (נארוטאוויטש 6), האמבורג (גלובנא 50), פאוולאווסקי (פעטריק. 307), פיאטראווסקי (פאמארסקא 95).

איינברוך-גנבה אין א ציגעלניע

גנבים צוגענומען מאטארען און טראנסמיסיע-פאסען

(2) שבת ביינאכט איז אין דער מעכאנישער ציגעלניע אין פאוסטיאנקא, אויסגעפיהרט געווארען אנ'איינברוך-גנבה. די גנבים האבען אראפגעשרויפט די מאטארען און טראנסמיסיע-פאסען אין דער ווערט פון 5 טויזענד זל. און אנטלאפען.

אז א מענש וויל נישט זיין קיין רייט

פערלירט ער די וואוינונג, די „קאכאנקע", דאס ווייב און די פרייהייט מיט איין קלאפ...

(אנ) איגנאץ ראמבעל, איז דעם 11-טען מאי עקסמיסירט געווארען פון זיין וואוינונג (לוסאמיערסקא 114).

ראמבעל האט מיט א צייט צוריק ארויסגעווארפען זיין פרוי און געוואוינט מיט א „קאכאנקע", וועלכע האט נאך דער עקסמיסיע געמאכט פליטה.

עטליכע טעג האט ראמבעל מיט די קינדער געגעכטיגט אויפ'ן הויף. אויפ'ן דריטען טאג, האט ער אראפגעריסען דעם שלאס פון דער טיר, און זיך צוריק אריינגעצויגען.

נעכטען איז ער געשטאנען פאר'ן געריכט.

בעת די געריכטס-פערהאנדלונגען האט דער ווירט זיך געווענדעט צו ראמבלען: „ווען איהר וואלט געווען א לייט, וואלט איהר נאך היינט געוואוינט מיט אייער פרוי אין דער וואוינונג". ראמבעל האט איהם דערויף געענטפערט: „וואוינט איהר מיט מיין ווייב!"...

דאס געריכט האט איהם פער'משפט אויף 2 וואכען ארעסט, און באלד צו פערלאזען די וואוינונג.

אזוי ארום האט ראמבעל פערלוירען: די וואוינונג, די קאכאנקע, דאס ווייב און די פרייהייט...

פערגעסענע זאכען אויף די צופאהר-טראמוואיען

אפצונעהמען אין דער טראמוואי-קאנצעלאריע

(2) אין משך פון חודש מאי, האבען בעשטרייטע פאסאזשירען איבערגעלאזט פערשידענע הפיצים אויף די צופאהר-טראמוואיען. די פערלוירענע זאכען זענען אפצונעמען אין דער קאנצעלאריע פון די צופאהר-טראמוואיען, פעטריק. 96.

א יונגעל געהט אין דער שולע

פאלט ער ארונטער אונטער אנ'אויטא

(2) אויף זגערזשער גאס, איז נעכטען אין דער פריה דער 8-יעהריגער ריכארד גאלאזש, פון רייטער-גאס 23, געגאנגען אין דער שולע. אריבערגעהענדיג דעם וועג, איז ער איבערגעפאהרען געווארען פון אנ'אויטא און איהם שטערבליך פערוואונדעט. אין א האפנונגסלאזען צושטאנד, איז דאס יונגעל אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל „אננא מאריא".

ביי נירען, הארן און מאסט-דארם-ליידען

ליפערט דאס נאטירליכע ביטער-וואסער

Franciszka Józefa

אז ך העפטיגע שטוהל-בעשווערדען אין א קורצער צייט.
צובעקומען אין אלע אפטייקען און סקלאד-אפטעקשנעס.

ערקלערונג פון פרעזעס מינצבערג

וועגען בעשלוס פון דער קהלה-פערוואלטונג צו נעהמען צינזען

ווי בעקאנט, איז אויף דער לעצטער זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג בעשלאסען געווארען צו נעהמען צינזען פאר'ן פערלעגענעם עטאט.

דער „נייער פאלקסבלאט" איז ארויסגעטרעטען געגען דעם דאזיגען בעשלוס.

דאס האט בעוואויגען דעם קהלה-פרעזעס הערש מינצבערג צו געבען פאר דער היגער יודישער פרעסע אויפקלערונגען וועגען די סיבות, וואס האבען בעוואויגען דער פערוואלטונג אנצונעמען אזא בעשלוס, און ווי אזוי דער בעשלוס וועט רעאליזירט ווערען.

— כ'מוז שוין אין אנהויב אונטערשטרייכען — האט געזאגט דער קהלה-פרעזעס, אז די קהלה-פערוואלטונג איז אבסאלוט נישט אויסען אויסצונוצען דעם דאזיגען בעשלוס אלס נייע הכנסה-קוועלע פאר דער קהלה. אויב מיר האבען בעשלאסען צו בעהמען איין פראצענט א חודש צינזען פאר נישט צאהלען פינקטליך דעם עטאט, האבען אונז בעוואויגען דערצו א רייה טעמים. כ'מוז אין דער ערשטער רייה פעסטשטעלען, אז לאדז איז זייט א רייה יאהרען געווען אנ'אויסנאהם אין פרט פון איינמאהנען דעם עטאט פון אלע יודישע קהלות אין פוילען.

אין משך פון די לעצטע פאר יאהר ווערט כמעט 80 פראצ. פון עטאט איינקאסירט הדרכ'ן מאגיסטראט. דער עטאט-צאהלער, וועלכער האט גע־וואוסט, אז דורכדעם, וואס ער וועט אפשלעפען אין צאהלען דעם עטאט, וועט ער נישט דארפען צאהלען קיין איין גראשען מעהר, האט ער גלענצענד אויסגענוצט. ער האט געצאהלט אין צוויי און אפילו דריי יאהר ארום די חובות פון עטאט. אין מיניסטער־יום האט מען מיר שוין מיט איניגע יאהר צוריק געמאכט אויפמערקזאם אויף דער נישט נארמאלער לאגע. מיר האבען קיינמאל נישט געוואוסט, וויפיל מיר וועלען איינמאהנען פון די פערלעגענע חובות פאר עטאט, און שטענדיג איז דורך דעם געשטערט געווארען די נארמאלע ארבייט פון אלע ארבייטס־צווייגען אין דער קהלה.

אויב אבער מ'האט נאר געקאנט ווי עס איז דולדען אזא מצב אין נארמאלע צייטען, איז עס ביי דער איצטיגער קריטישער לאגע מעהר נישט דערלאזבאר. מחמת דאס נישט צאהלען פינקטליך דעם עטאט בעדראהט ערנסט דאס נארמאלע פונקציאנירען פון דער קהלה-טעטיגקייט. עס איז אויך פון ריין מענשליכען שטאנדפונקט נישט יושר'דיג, אז דער פוילער צאהלער זאל פריווילעגירט ווערען לגבי דעם פינקטליכען צאהלער, פארוואס זאל דער פוילער צאהלער נאך דריי יאהר אפשלעפען נישט צאהלען קיין איין גראשען מעהר, ווי דער גוטער צאהלער?

און נאך עפעס. די קהלה האט נישט קיין אייגענע עקזעקוטארען, די עקזעקוציעס ווערען אדורכגע־פיהרט דורכ'ן מאגיסטראט, דער מאגיסטראט נעמט זיך איינצומאהנען די עטאט-חובות ערשט, ווען ער האט איינגעמאהנט זיינע חובות. די קהלה לײדט במילא דערפון גאנץ שטארק. נאך ערגער וועט זיין, ווען אלע עקזעקוציעס וועלען אדורכגעפיהרט ווערען דורכ'ן פינאנץ-אמט, דער עטאט וועט דאן זיין אויפ'ן לעצטען פלאץ.

— די קהלה איז גרייט צו געהען אויף די ווייטעסטע הנחות און ייתורים, זי וועט שענקען דעם פראצענט-צושלאג אויב די עטאט-צאהלער וועלען וועגען דעם זיך ווענדען דירעקט צו דער קהלה בעצייטענס און נישט לאזען, אז די קהלה זאל דארפען איבערגעבען איינצומאהנען דורך עקזעקוציעס.

עס האנדעלט זיך אלזא צו וועקען דאס פליכט־געפיהל ביי די עטאט-צאהלער צו קומען אין קהלה מכח זייער חוב.

זעהר פיל שטייער-צאהלער האבען נאך נישט בעצאהלט דעם עטאט פאר'ן יאהר 1929, און דאס נישט קיין ארימע מענשען, נאר גאנץ פערמעגליכע, וועלכע האבען געוואוסט, אז ס'דראהט נישט מיט קיין שום פינאנציעלע קאנסעקווענצען.

דער פרעזעס בעטאנט נאכאמאל, אז יעדער וואס וועט נישט ווארטען ביז זיין ענין וועט אריבער געשיקט ווערען צום מאגיסטראט, וועט קיין שום צינזען נישט דארפען צאהלען און ס'וועלען איהם געמאכט ווערען כלערליי פערלייכטערונגען.

גרויסע אקציע וועגן פערבילליגערן דירה-געלד

פון פראפ. פעראיינען מיט׳ן לאקאטארען-פעראיין

(2) קומענדיגע וואך, ווערט אין לאדז פארגענומען ווערען א געמיינזאמע אקציע פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען צוזאמען מיט׳ן לאקאטארען-פעראיין, וועגן פערבילליגערן דאס דירה-געלד. אין צוזאמענהאנג דערמיט, וועלען פארקומען א גאנצע רייהע פערזאמלונגען און איין גרויסער געמיינזאמער מיטינג, אויף וועלכען ס׳וועט אנגענומען ווערען אן איינהייטליכע רעזאלוציע.

אורלויבען אין דער פאליציי

(2) דער לייטער פון 12-טען פאל. קאמיסאר-פעלטשיקאווסקי האט אנגעהויבען דעם 4 וואכעדיגען אורלויב. איהם פערטרעט דער ג. לייטער פון 5-טען קאמיסאריאט אספיראנט אימירסקי.

„דאמען" בעפאלען אדורכגעהער

אויף פראנט פיעטרקאווער גאס

(א) אויף דער פיעטרקאווער גאס, פון טראגוטא ביז נאווראט, קומען אפט פאר צוואנטורעס פון די גאסען-פרויען, וועלכע פערטשעפען די דורכגעהער.

נעכטען איז איינע פון די „דאמען" בעפאלען איינעם פון די דורכגעהער טשעסלאוו בלעשינסקי, און מיט א שירם איהם צו׳מקלט.

ביז דער פאליציאנט איז געקומען זענען ביידע ענטקומען.

פאדערט ליבערמאנ׳ס, ווארשוי
איבעראל
נייע סארטען
אונגארישער טרויבען-וויין № 49

איבערגעפאהרען פון אנ׳אויטא

(2) אויף סאסנאווא 3, איז דער 36-יעריגער זיגמונד סקיבא, פון ווארשאווסקא 12, איבערגעפאהרען געווארען פון אנ׳אויטא, פון וואס ער איז שווער פערוואונדעט געווארען.

א מבול מיט דונערן און בליצען

האט געמאכט גרויסע היזקות אין לאדזער סביבה

(2) פערגאנגענע נאכט, איז אין דער לאדזער סביבה געגאנגען א שלאקס-רעגען מיט שטארקע דונערן און בליצען, וועלכער האט אין מאנכע ערטער אנגעמאכט גרויסע היזקות. אין דארף טשארנאטשין, הינטער לאדז, האט דער רעגען פערדארבען א דריטעל פון די זריעות אויף די פעלדער. אין דארף סאלאמצאוו, זענען אין עטליכע ערטער אריין דונערן. א פאסטוך, וואס האט זיך גראד געפונען אין פעלד, איז געטראפען געווארען פון א דונער און שווער פערוואונדעט געווארען.

אין דארף סטאניסלאוואוו, איז פון א דונער ענטשטאנען א שרפה אין דערווירטשאפט פון לאנדווירט וואיטשעך קלוטשינסקי. די גאנצע ווירטשאפט איז פערברענט געווארען, דער היזק בעטרעפט 20 טויזענד זל. אויך אין אנדערע ערטער, האט דער רעגען געמאכט גרויסע היזקות.

בעשולדיגטע אין א בוי-קאטאס-טראפע מיט מענשליכע קרבנות

אנגעקלאגטע ווערען פריינעשפראכען

(2) דעם 16-טען אפריל פ. י. איז אויף פעטריקאווער 238, פארגעקומען א בוי-קאטאסטראפע, וואו פון אנ׳איינגעפאלענער וואנד, איז דער יודישער סוחר אברהם אייזנער, פון פאלודניאווא 25 אויפ׳ן ארט דער׳הרג׳עט געווארען, און דער ארבייטער יאן מיכאלסקי שווער פערוואונדעט.

ווי די פאליציאישע אויספארשונג, האט פעסטגעשטעלט, זענען די שולדיגע אין דער קאטאסטראפע דער אינזש. פיאסקאווסקי און דער בוי-מייסטער אנטאן ווישניעווסקי.

נעכטען איז אינזש. פיאסקאווסקי און ווישניעווסקי געשטאנען פאר׳ן געריכט. די אנגעקלאגטע האבען זיך אין דער שולד נישט מודה געווען.

נאך דעם, ווי ס׳זענען אויסגעהערט געווארען די עדות און עקספערטען, האט דאס געריכט ארויסגעטראגען דעם פסק-דין, לויט וועלכען אלע אנגעקלאגט ווערען פריינעשפראכען.

—:O:—

שרודמיעסקא 15
פרייטאג, ד. 10 יוני, ערשטער טאג שבועות, 11 א זייגער פארמ.
טעאטער „סקאלא"
מרים ארנשטיין־מאלאכאוו
פריעמיערע
מוזיק: הענעך קאן
ביליעטען פון 50 גר. ביז 2 זל.
ארויספיהרונג: מ. מזאה
ביליעטן אין קאסע פון „סקאלא". פרטים אין די ווייטערדיגע אנאנסען.
שרודמיעסקא 15

בעפאלן און בערויבט א לאדזער פאליציאנט

אויף דער באהן-ליניע הינטער לאדז

(2) אויפ׳ן פעלד הינטער „ווידזעוו", איז נעכטען אויסגעפיהרט געווארען א רויב-אנפאל אויפ׳ן פאליציאנט פון 8-טען קאמיסאריאט וולאדיסלאוו ביערוואדא.

דער פאליציאנט איז אין ציוויל-קליידונג געגאנגען מיט א וואליזע וועש און מלבושים צו זיין משפחה, וואס וואוינט אויף א דאטשע. צוקומענדיג צו „ווידזעוו", זענען איהם בעפאלען 4 באנדיטען. ער האט געוואלט שיסען, אבער דער רעוואלווער האט זיך פערהאקט, די רויבער האבען ביי איהם צוגענומען די וואליזע און אנטלאפען.

שפעטער האט מען די וואליזע געפונען אין פעלד א לעדיגע.

די רויבער ווערען געזוכט פון דער פאליציי.

גנבות

(2) פון מאנופאקטור-געשעפט, אויף צוואנגעליצקא 6, איז ארויסגעגנב׳עט געווארען צוויי שטיק זיידען-סחורות פאר 400 זל.

ביי יונה בארענשטיין (קיליגסקא 62) האבען גנבים צוגענומען לעדער פאר 2 טויזענד זל.

פון אליהו שמיצקע׳ס קאלאניאל-געוועלב איז צוגענומען געווארען צוקערווארג אין דער ווערט פון טויזענד זל.

פון יודע סאלאמאנ׳ס וואוינונג (פעטריק. 28) האבען גנבים ארופגענומען די קאלדרעס פון די בעטען פאר 200 זל.

מאריס שווארץ אין לאדזער פילהארמאניע

ווי מיר האבען שוין געמאלדען קומט דעם 14 יוני קיין לאדז דער גרעסטער יודישער שוישפילער פון אונזער צייט, מאריס שווארץ.

אומעטום ווי נאר שווארץ האט אויפגעטרעטען לעצטענס אין פאריז, ברוסעל, אנטווערפען און אין אנדערע אייראפעאישע שטעט זענען זיינע אוועגדען אדורך מיט א שטורמישען ערפאלג און די פראמינענטסטע קריטיקער האבען זיך אפגערופען מיט גרויס בעגייסטערונג וועגען שווארץ׳ס אייגענארטיגען טאלאנט.

זעהען שווארצ׳ן אויף דער ביהנע ווי ער אינטערפרעטירט גלענצענד די ווערק פון שלום-עליכם, פרץ, אש, פון זיינע אייגענע שאפונגען און פון אנדערע יודישע שריפטשטעלער איז א גענוס, א גייסטיגער פערגעניגען, וואס קריצט זיך איין אויף לאנג אין זכרון.

עס איז דעריבער נישט קיין וואונדער, וואס דער יודישער טעאטער-עולם אין לאדז ערווארט מיט אזא שפאנונג דעם אויפטריט פון מאריס שווארץ פון ניו-יארקער קונסט-טעאטער.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8–2 און 5–9 אווענד.
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

(37

ר. אייזראעל

דאס בופעט-מיידעל

א סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן פון דער לאדזער ווירקליכקייט

אלא איז איבערראשט געווארען פון דעם טומעל און גערודער, וואס איז געווען אויפ׳ן וואקזאל אין פאריז. טויזענדער מענשען זענען געגאנגען איבער די פערשידענע פעראנען און יעדער האט זיך געפינען זיין וועג און זיין ארט.

פון אלע זייטען זענען געקומען בעפעהלען פון די באהן-בעאמטע. מענשען זענען אויפגעשטיגען און אויסגעשטיגען פון די צוגען, וואס זענען יעדע מינוט אנגעקומען און אוועקגעגאנגען פון פעראן. אלא האט זיך געפיהלט ווי א קליין הילפסלאז קינד, וואס האט מורא פאר יעדע בעוועגונג, וואס קומט פאר ארום איהר. אינסטינקטיוו, האט זי זיך געהאלטען נעבען דער דאמע, מיט וועלכער זי איז געקומען און נעבען די צוויי שפאניער און אלע פיר זענען ארויס פון פעראן אויף דעם אונגעהויער גרויסען בולוואר, וואס געפינט זיך פאר דעם הויפט-וואקזאל-בנין אין פאריז. איידער־סען האבען די צוויי שפאניער געזעגענט די פרויען, צוזאגענדיג צו קומען מארגען אויפ׳ן אדרעס פון סטעפאז (אזוי האט מען גערופען די דאמע) שוועסטער, כדי צוזאמען צו בעזוכען די שטאט, אויף יעדען פאל האבען זיי ערקלערט, אז זיי פאהרען אין האטעל „אמבאסאדאר", וואו זיי וועלען פערבלייבען דורך דער גאנצער צייט, ווען זיי וועלען אנוועזענד זיין אין פאריז.

אלא איז געווען זעהר צופרידען פון דער פערלייכטערונג, וואס זי וועט האבען אין די ערשטע טעג און מיט דער גרעסטער פרייד מיטגעפאהרען צו סטעפאן. צוערשט אבער האט זי געבעטען סטעפאן, אז זי זאל אוועקשיקען א דעפעשע צו איהרע עלטערען, אז זי איז בשלום אנגעקומען.

— מיין שוועסטער וועט שוין דאס מיט אימיצען ערלעדיגען, האט סטעפא געזאגט, איך אליין דארף אויך צווויסען צו געבען קיין ווארשא, אז איך בין גאנץ און געזונד אנגעקומען קיין פאריז.

שווייגענדיג זענען ביידע פרויען געפאהרען אין אויטא, וועלכער איז ווי געפלויגען דורך פערשידענע גאסען צווישען דעם גרעסטען גאסען-פערקעהר. מיט דער גרעסטער נייגיריגקייט האט אלא ארויסגעקוקט דורכ׳ן פענסטער און איהר בליק האט איינגעשלונגען אלץ וואס זי האט געזעהען אויף די גאסען.

— עס וואונדערט מיך האט אלא געזאגט, וואס אייער שוועסטער האט אייך נישט אפגעווארט ביי דער באהן.

— דאס איז צוליב מיין שולד, האט סטעפא געענטפערט, איך האב פייגד די אפיציעלע בעגעגעניש און גיב קיינמאל נישט צו וויסען, מיט וועלכען צוג איך קום.

— דעם אמת געזאגט. בין איך אויך אין דער וועלבער מיינונג, איך האב אויך דאס נישט ליב.

נאך 20 מינוט פאהרען, האט זיך דער אויטא אפגעשטעלט פאר א שעהן געמויערט הויז, מיט א גערטענדעל פון פארנ׳ט, ס׳איז קענטיג געווען דא א האנד פון א גוטען בעל-הבית, ווייל יעדעס שטעגעל, יעדער וועג, איז געווען אין דער פולסטער ארדנונג און אין דער פיינליכסטער ריינקייט.

סטעפא איז ארויסגעשפרונגען פון אויטא און איז גלייך צוגעלאפען צו א פרוי, וועלכע איז געשטאנען ביי דער אריינגאנגס-טיר פון הויז.

— סטעפא! האט די פרוי אויסגעשריגען אויף פויליש, וואס פארא איבעראשונג, שטענדיג טוסט דו אזוי, דו גיסט אפילו נישט צו וויסען, ווען דו קומסט.

ביידע פרויען האבען זיך אנגעהויבען צו קושען. אלא איז געשטאנען פון דער ווייטענס א ביסעל זשענירט.

— קאראל און ראבערט זענען שוין דא געווען. איך ווייס שוין אלץ, האט די פרוי איינגערוימט סטעפאן אין אויער אריין.

די פרוי איז ארויס פאר׳ן פארקאן פון גערטענדעל און איז צוגעגאנגען צו אלאן, מיין שוועסטער זאגט מיר ערשט דעם אויגענבליק, אז זי האט מיטגעברענגט א גאסט מיט זיך. זייט בעגריסט אין מיין הויז, די געסט פון מיין שוועסטער זענען גראד אזוי ווי מיינע אייגענע געסט, פיהלט זיך אזוי ווי ביי זיך אינדערהיים.

— איך דאנק אייך מאדאם, איהר זעהט צו זיין זעהר א גוטער מענש, האט אלא אויס העפליכקייט געזאגט.

— איך דאנק אייך פאר׳ן קאמפלימענט, האט די דאמע געשמייכעלט.

אלא האט גענוי אבסערווירט איהר נייע בעקאנטע. דאס איז געווען א הויכע, שענע פרוי, וואס האט געמאכט דעם איינדרוק פון א פארנעהמער דאמע. אנגעטון איגנאנצען אין זיידענס, מיט גלאט פערקעמטע האר אויפ׳ן פאריזער שטייגער, די האר זענען געווען פער[illegible] און באר אין צוויי ערטער האבען זיך בעוויזען גרויע האר וואס האבען בשום אופן נישט האמאגיזירט מיט דעם נאך גאר יונגען פנים, זי איז געגאנגען אזוי פארזיכטיג, ווי זי וואלט געצעהלט די שריט, אויף דעמזעלבען אופן, האט זי געזאגט א ווארט נאך א ווארט, אזוי ווי יעדעס ווארט וואלט געקאסט א פראנק.

— דאס מוז זיין א פערמעגליכע דאמע, האט אלא זיך געטראכט געהענדיג איבער די טרעפען פון דעם ציכטיגען. שעהנעם הויז, וועלכע זענען געווען אויסגעלייגט מיט רויטע דיוואנעס און ווייסע לייוואנד פון אויבען.

— פריילין אלא, האט סטעפא געזאגט, איהר וועט דא פערבלייבען עטליכע טעג, ביז איהר וועט זיך האבען געזעהען מיט אייערע בעקאנטע און אביסעל זיך איינארדנען. מיין שוועסטער וועט זיכער דערויף איינגעהען.

— אבער, געוויס, נישט נאר עטליכע טעג, נאר מעהר אויך, ווי לאנג נאר דאס פריילין וועט וועלען, וועט אונז זיין פרעהליכער און אנגענעהמער די צייט צו פערטרייבען. איך האב דאך געהערט, אז איהר זענט אנ׳אינטעליגענטער מענש, א סטודענטקע און דערצו נאך פון דער אלטער היים, איך וועל זיך אויך דערמאהנען אין אמאליגע צייטען.

— ווייסט, אמאליע, האט סטעפא געזאגט, ס׳איז מעגליך, אז מארגען וועלען אונז בעזוכען צוויי שפאניער.

(פארטזעצונג קומט).

שרעקליכער זעלבסטמארד פון א רעדוצירטען באהן-ארבייטער

##ווארפט זיך אונטער א צוג, און ווערט אויפ׳ן ארט דער׳הרגעט

(2) אויף דער באהן-ליניע לאדז-זגערזש האט דער באהן-וועכטער נעכטען בעמערקט אויף דער באהן-ליניע ליגען א צושניטענעם קערפער פון א מאנספערשוין, פון דער לעגיטימאציע, וואס מ׳האט ביי איהם געפונען, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז ער איז דער 40 יעהריגער באהן-ארבייטער יוזעף אלטשאק, וועלכער איז לעצטענס רעדוצירט געווארען.

א נחמה, נאר א קנאפע!..

אין לאדז ווערט געבויט א ספעציעלע ליציטאציע-האלע

(2) די לאדזשער האנדעלס-קאמער, האט זיך מיט א צייט צוריק, געווענדעט צום יוסטיץ-מיניסטעריום מיט א פראיעקט, צו עפענען אין לאדז א ליציטאציע-האלע. אין דעם פראיעקט, האט די האנדעלס-קאמער אנגעוויזען, אז דער ביזאיצטיגער סיסטעם פון אדורכפיהרען ליציטאציעס אין די וואוינונגען, רואינירט די ליציטירטע, כדי צו פערמיידען אומנוצליכע מיספערשטענדנישען, זאל געבויט ווערען א ספעציעלע האלע, וואו די פערנומענע זאכען זאלען אוועקגעפיהרט ווערען, און דארט זאלען די זאכען עפענטליך ליציטירט ווערען.

ווי די האנדעלס-קאמער אינפארמירט אונז, איז דאס מיניסטעריום מסכים צו דעם דאזיגען פארשלאג אזוי, אז אין הערבסט וועט אזא האלע געבויט ווערען.

שטאט-ראט בעשטימט א זיצונג אויף יום-טוב

די זיצונג דארף אפגערופען ווערען

דאס פרעזידיום פון שטאט-ראט האט בעשטימט די היינטיגע וואך 2 פלענאר-זיצונגען אויף מיטוואך און דאנערשטאג.

צוליב וואס דאנערשטאג אין אווענד פאלט אויס די ערשטע שבועות-נאכט און דאס איז דאס ערשטע מאל אין לאדזער שטאט-ראט, ווען ס׳ווערט בעשטימט א זיצונג אויף א יודישען יום-טוב, האט ראטמאן מינצבערג זיך געווענדעט מיט א בריף צום פרעזעס פון שטאט-ראט, אז די זיצונג זאל אפגעלעגט ווערען, כדי די יודישע ראטמענער זאלען אויך קענען ערפילען זייער פליכט אלס ראטמענער.

גנבים אין דער ראל פון הויזירער

אנפיהרער פון דער באנדע געבראכט געווארען פון טארן קיין לאדז

(א) אין לאדז זענען לעצטענס פערנאטירט געווארען פאלען, וואו הויזירער וואס געהען אום איבער די וואוינונגען מיט סחורה, האבען אויסגעניצט א מאמענט, ווען קיינער איז נישט געווען אין דער היים, און אויסגעפיהרט גנבות.

די פאליציי האט בעקומען ידיעות, אז אין יעדער שפיץ פון די דאזיגע „הויזירער" שטעהט א בעקאנטער גנב מאקסימילאן יאקובאווסקי. די פאליציי האט ארויסגעשיקט שטעק בריף, און נעכטען איז ער ארעסטירט געווארען אין טארן. דער „פויגעל" איז געבראכט געווארען קיין לאדז, און איהם איינגעזעצט אין תפיסה.

די פאליציי זוכט איצט זיינע צוהעלפער׳ס.

לאדזער טארג און מארק שטייער

שאפען א געמיינזאמע איינקויפס-קאאפעראטיוו

נעכטען איז פארגעקומען אין צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין, פאמארסקא 15 א זיצונג פון דער פערוואלטונג פון טארג- און מארק שטייער. די זיצונג איז געווידמעט געווען דער פראגע: „שאפען אן איינקויפס-קאאפעראטיוו פון די לאדזער טארג- און מארק-שטייער.

די פראגע האט רעפערירט ה׳ אבראמאוויטש, וועלכער האט אנגעוויזען, אז דורך ארגאניזאציע און זעלבסט-הילף קען דער שלעכטער מצב פון דעם יודישען טארג-שטייער, פערקלענערט ווערען. דער כח פון פעראייניגונג קען דורכברעכען אלע שטערונגען און אפשוואכען די ווירקונג פון יעצטיגען שרעקליכען קריזיס, אין דעם מאמענט האט די פערוואלטונג געפונען פאר נויטיג צו שאפען א איינקויפס-קאאפעראטיוו, וועלכע וועט האבען די אויפגאבע צו קויפען פאר אלע איהרע מיטגלידער סחורות אין דער ערשטער קוועלע. דער נוצען פון אזא געמיינזאמען סחורה-איינקויף וועט זיין א פילפאכיגער, ווייל די סחורות וועלען זיין ביליגער אין פרייז און בעסער אין קוואליטעט. זי וועט אויך געניסען פון פיל גינסטיגערע קרעדיט בעדינגונגען די סוחרים-מיטגלידער ווידער, וועלכע וועלען קויפען אין זעלביגען קאאפעראטיוו, צו די זעלבע פרייזען און צאהלונגס-בעדינגונגען. וועלען אויך מוזען פערקויפען ווייטער, צו גלייכע פרייזען און דאס וועט א סוף מאכען צו דער נעגענזייטיגער שעדליכער קאנקורענץ.

ה׳ בענדעט ווייזט או, אז דאס שאפען פון אזא קאאפעראטיוו וועט זיין מיט זיין פארם א געזעלשאפטליכע אינסטיטוציע פון די גרויסע פאבריקס קאנצערנען, וועלכע זייענדיג בעשווערט מיט א גרויסע אדמיניסטראציע, וועט נישט זיין בכוח צו קאנקורירען מיט דעם קאאפעראטיוו. אזא קאאפעראטיוו וועט אויך ברענגען א גרויסען מאראלישען נוצען. ווייל די נעכטיגע פערביסענע קאנקורענץ, וועלען יעצט ווערען לאיאל און פריינדליך איינער דעם צווייטען לטובת זייערע אייגענע אינטערעסען.

ס׳איז בעשלאסען געווארען דעם קאאפעראטיוו צו שאפען.

בעפאר איהר פאהרט אויף ערהאלונג

קויפט איין אייער קאסמעטיק

נור אין דער איבעראל-בעוואוסטער

קאנקורענץ-פערפומעריע פון

J. Drukier, 5 ZAWADZKA 5

tel. 175-92

וואס בעזיצט ספעציעל צום זומער-סעזאן די נייעסטע פערפומען, פודערן, טואלעט-זייפען ווי אויך אלערליי בלומען-וואסערן צו פערקלענערטע פרייזען

בעמערקונג: פאר ענגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט.

בעזוכט מיין פערפומעריע און איהר וועט זיך איבערצייגען.

שרעקליכער טויט פון א זקנה

צוליב א דונער ווערט זי פערברענט אויף קויל

(אג) אין דארף דאבריטיץ, הינטער ראדאמסק האט פאסירט א שרעקליכער פאפאל:

די 70-יעהריגע פויערטע סטאניסלאווא אר־בא האט פייער געמאכט אין דער קוך מיט צווייגען פון וואלד. פלוצלונג האט זיך געמאכט א געוויטער, און א דונער איז אריין אין קוימען און מיט א שטארקען אימפעט ארויסגעווארפען די ברענענדיגע צווייגען, פון וואס די אלטע איז ארומגעכאפט געווארען. ביז די שכנים זענען אנגעקומען, איז די אלטע געווען פערברענט אויף קוהל.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון בר-כוכבא

דעם 21 יוני קומט פאר אין זאל פון בר-כוכבא אן אויסערגעוועהנליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון פעראיי.

א ווענדונג

צום לאדזער יודישען סוחר׳טום

(בריף אין רעדאקציע)

250 יודישע פאמיליעס, אלטע-גארדערובען סוחרים און אלטוואר-אפקויפער (שאכער) האבען געהאנדעלט 30—40 יאהר אויפ׳ן פלאץ, פאדזשעטשנא (יודישער-גאס) 4.

א יאהר צייט ווי די ווירטסלייט האבען אונז ארויסגעטריבען פון פלאץ, צוזאגענדיג, אז אין פערלויף פון 2 מאנאטען, וועלען מיר צוריק קענען אריין אויפ׳ן פלאץ אין אונזערע ביידלעך-געוועלבער. שוין מעהר ווי א יאהר, ווי 1200 נפשות, עלטערע מענשען און קליינע קינדער שטארבען פון הונגער. איין ווירט האט זאגאר פון אונז גענומען האנד-געלד, וועלכע איז געווען איינגעלייגט ביים וויצע-פרעזעס פון דער יודישער קהלה ה׳ העניך בערגער. יעצט ווילען די ווירטסלייט פערדינגען די געוועלבער צווייטע סוחרים און אונז לאזען אויסגעהען פון נויט. מיר ווענדען זיך דעריבער מיט א הייסען רוף צום לאדזער סוחר׳טום, נישט נעהמען אויף זייער געוויסען 1200 נפשות. יודען — סוחרים דינגט נישט קיין געוועלבער אויפ׳ן פלאץ, פאדזשעטשנא 4 ביז דער ענין וועט נישט ערלעדיגט ווערען.

אלטווארג-הענדלער פון פלאץ, פאדזשעטשנא 4.

ווארט-קאנצערט — פריהמארגען

פון מרים ארלעסקא אין „סקאלא"

פרייטאג, ד. 10 יוני ערשטער טאג שבועות 11 פ"מ וועט פארקומען א גרויסער פארטראג פריהמארגען פון דער קינסטלערין מרים ארלעסקא.

מרים ארלעסקא׳ס אווענד פרייטאג אין שטאט-ראט זאל האט ארויסגעריפען זעהר א שטארקע בעגייסטערונג און ענטוזיאזם ביים פול-געפאקטען זאל און איז אהן ספק געווען איינע פון די קולטורעלסטע אימפרעזעס ביי אונז אין שטאט. די ברייטע פאלקס-מאסען דארפען זיך בעקענען מיט מרים ארלעסקא׳ס רעציטאציע-קונסט.

מרים ארלעסקא פערמאגט א גרויסע ארטיסטישע קולטור, וועלכע ווירקט אונמיטעלבאר שוין ביים ערשטען קאנטאקט מיט די צוהערער.

בערטא גערסען אין „סקאלא"

יודישע טרופע אונטער מארק ארנשטיינ׳ס רעזשי

אין די נאהענטסטע טעג הייבט אן שפילען אין „סקאלא"-טעאטער א יודישע טרופע מיט בערטא גערסען אין דער שפיץ. אונטער דער רעזשי פון דעם בעקאנטען דראמאטורג און רעזשיסער מארק ארנשטיין.

היינט דער לעצטער טאג אטלעטען-קאמף אין צירק

נעכטען אין פארלעצטען טאג פון אטלעטען-קאמף אין צירק זענען פארגעקומען 3 ענטשיידענדע קאמפען וועגען סדר אין די פרעמיעס:

אליוועירא האט אין א שווערען קאמף נאך 27 מינוט פון א קאנטר-אטאק בעזיגט קראוזער׳ן, וועלכער האט זיך העלדיש פערטיידיגט געגען דעם וועלט-מייסטער.

טארנא האט ארויסגעוויזען זיין איבערמאכט איבער וועסטערגארדען און איהם בעזיגט אין דער 21 מינוט.

קאוואן האט בעזיגט ביקענמייער אין 10 מינוט.

היינט אין די פינאל-קאמפען קעמפען 2 פאר: וועגען דער ערשטער פרעמיע 2500 זלאטיס אליוועירא — טארנא, דער בעזיגטער וועט בעקומען דעם צווייטען פרייז 1760 זל. וועגען דער דריטער פרעמיע קעמפען וועסטערגארד מיט קראוזער. די דריטע פרעמיע בעטרעפט 1000 זל. און די פירטע 750 זלאטים.

נאך די קאמפען וועלען פונאנדערגעטיילט ווערען די פרעמיעס.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 7 יוני 1932

11,58 צייט-סיגנאל. 12,10 טעגליכע פרעסע-איבערזיכט. 12.40 מעטעאראלאגישע קאמוניקאטען 12.45 גראמאפאן פליטען, 3.40 גראמאפאן-פליטען. 4,40 ספארט רעפעראט. 5,00 פאפולערער קאנצערט. 6.00 רעפעראט פון פראפ. באדאן ריכטער. 6.20 לייכטע מוזיק. 7.15 פערשידענעס. 7.35 ראדיא-פרעסע. 7,45 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער. 8.00 ליטעראַרישער פעליעטאן. 8,15 שמועס וועגען אייראפעאישע קאנצערטען. 8,30 פראנצויזישער קאנצערט (טרא, סמיסיע פון פאריז). 10,40 ספארט-ידיעות. 10.50 טאנץ-מוזיק.

AMBULATORJUM WENEROLOGICZNE

przy lecznicy ZGIERSKIEJ 17

נעהמט אן טעגליך ספעצ. ארצט

Dr. H. RÓŻANER

פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען,

מענער-שוועכע פון 1—2 בייטאג.

Dr. med.

W. Eychner

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבען קינא „טשארי") טעל. 72-134

נעהמט אן פון 1/2 2 — 4 און פון 7 — 8 אווענד

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע

פון מאגיסטער

נ. שאץ

פיעטריקאווער 37

פראנט, 2 שטאק.

אנאליזען פון קאל, אורין לייכעך און אנד.

מעסיגע פרייזען.

Doktór

Łagunowski

Piotrkowska 70

i róg Traugutta

Tel. 181-83.

choróby skórne, weneryczne i moczopłciowe

(Naświetlania promieniami Roentgena)

Przyjmuje od 8³⁰ do 9½ rano, od 1-ej do 2³⁰ pp od 6 do 8³⁰ w., w niedzielę i święta od 10 r. do 1-ei p. p.

א לאנגיעהריגער

מיליטער-בעאמטער

שרייבט ערלעדיגט אין אלע מיליטער-זאכען

ספעציאליסט אין שרייבען פון ביטעס פאר

אײנציגע שפּיזערס

מאז

פעטריקאווער 10

„זיין קליינע"

היינט פרעמיערע!

דער פרעכטיגסטער פילם פון סעזאן פראד. Fox Film Corp.

גרויסע ליבעס-פאעמע רעזשיסירט Alfred Sentele

אין די הויפט-ראלען: דער קאפעשושעק פון עקראן JANETT GAYNOR ווי אויך דער העלדישער אמאנט WARNER BAXTER

אויסער׳ן פראגראם: קלאנג-צוגאבע, ווי אויך לאנד-אקטואליטעטען. אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג, שבת און זונטאג — 2 א זייגער בייטאג.

דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט און געקיהלט. הנחה-בילעטען גילטיג אהן בעגרענצונגען!

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע
גרויסער אויסוואהל
שפאצירוואגענס
אייזען - ניקעל-
בעטען
מאטראצען
ספרענזינאוועס ".Patent"
ווידזשימאטשקעס אמעריקאנער
צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער
„DOBROPOL", Łódź
Piotrkowska 73 (אין הויף)

שייטלען
מיט פאריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שייטלען
ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט
צו ביליגע פרייזען
-- און אנדולאציע --
ביי קערש. סקוועראווא 15
לינקע אפיציגע. 1-סער שטאק.

ZAGINĘŁY WEKSLE:
Zł. 97,50 pł. 10/7 n/Żarki, wyst. Abram Goldberg na zlec. Chil Fiszman; Zł. 500 — pł 25/7 n/Jaroczyn, wyst. Jedwabny, na zlec. Bugajewski, Poznań oraz czek 250.- z wystawienia B-cia Wajnsztajn, Białystok.
Zastrzeżenia prawne uczynione.
Uczciwego znalazcę prosi się o zwrot za sowitem wynagrodzeniem do Abrama Grynsztajna Piotrkowska 114, tel. 209-28. 3600

3599 ס'איז נויטיג
אנ'עקספעדיענט
צו פערקויפען ביר, וואס איז בעקאנט אין דעם פאך.
Browar KAROLA ANSTADTA, ul. Szneja 15.

געגעז שוויים פון פיס!
געגעז אדציסקעס! נוצט נור דעם שוין זייט 25 יאהר בעוואוסטען פראשעק און פלאסטער „ראדיקאל" פרייז 30 גר: א שאכטעל מיט א זופעל 50 גראשן. היט אייך פאר פערש. נאכמאכונגען, וועלכע ברענגען קיין נוצען, נור שאדען די פיס און אייער געזונד. אויך פלין „ראדיקאל" געגען וואנצען, גאראנטירט אויף א גאנצען זומער. פרייז פון א פלעשעל 70 גר. אלעס צו בעקומען ביים ציימונגס-פערקויפער וועלנארזש. אלט-שטאדט 1, אויך ביים ציימונגס-פערקויפער פנחס וועלנארזש, פיעטריקאווער 34 (רוג צעגעלניאנא). 3610

Dr. E. Gutman
קינדער-קראנקהייטען
גדאנסקא 26, טעל. 173-00
אורדינירט טעגליך אין לאדז פון 9—11 פארמיטאג
און אויף וווישניאווא-גורא
טעגליך פון 7—4.30 willa Rogowskiego אוונד.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייז פאסטענס
עס ווערט געזוכט א רעפעזירקע צו סווי-
טערס ביי רעזניק, פאלודניאווא 30. 3601

א שוסטער-געזעלען צו בעשטעלטע ארבייט ווערט פון זאפארט געזוכט ביי רייך, וואלבאזשקא 34

א שפולערין און שטריקער-ארבייטער אויף פע-דע-קראסט קענען זיך מעלדען ביי מעשבערג, נאוואמיעסקא 26. 3609

לאקאלען
צו פערדינגען א וואוינונג, בעשטעהענד פון 3 שטיבען מיט א קיך, נישט טייער דירה-געלד. צו ערפאהרען ביי קופער, קאמיענגא 16. 3902

פערשידענעס
אכטונג! ביליג! איך נעהם אן צו פרעסען אנציגפער און פאלטענס צו 1 זל. רייזמאן, פאלודניאווא 22. 3596

גאנץ לאדז ווייסט
אז דער פאטאגראפישער אנשטאלט
„פאלאניא"
שוו. יעזשעגא 11
איז פאפולער מיט זיינע גוטע קינסטלערישע אויפנאהמען, און בעמיהט זיך צו זיין פאר די ג' קליענטען זעהר פינקטליך. און ד רצו בעזיצט ער א גרויסען אויסוואהל פון ארטיסטישע קאסטיומען.
מיט אכטונג
ארטיסט. פאטאגראף. אטעליר
„POLONJA"
לאדז, יעזשעגא 11.
אינגה: דיפל. פאטאגר נוטערמאן
צופאהר מיט טראמוואי נומ' 8.

ווייכטיג פאר לאדז און פראווינץ!
די ביליגסטע קוועלע פון
יודישע לאנגע מלבושים
איז נור אין לאדז, 1 אגראדאווא 1
ביי מ. לאבערשטיין
איך בעזיץ שטענדיג אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל צוגעגרייטע יובעצעס בעקעשע און זיידענע ווי אויך שלאפראק, כאלאטלעך, געהאקטע אנציגער פאר דערוואקסענע און קינדער. בעשטעלונגען ווערען אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון 24 שעה, אלץ צו די ביליגסטע פרייזען. 1387

יעדער איינציגער
האט זיך איבערצייגט,
אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען א"וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען געניצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

פאר
גראבישע אנשטאלטען
דרוקערייען און מערלאגען
צמפפעהלט
די איינציגע אידישע ציקעגראפיע אין לאדז
„גענגקס"
104 פיאטרקאווסקא
טעל.: 241-24

DR. MED. J. ŁUBICZ
כירורג-ארטאפעד
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
איינענע פראצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: הקלאדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארסעטען א. א. וו.
נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה.
און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט לאסמעטיק.
-- טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אוונד. --
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעהמט אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
- בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. -
וויזיט 3 זל.

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליעקעס איז גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרוים ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א האסער-קאי און עס פאלט אריין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסע סכנה. דורך פארדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל געגענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בע-האנדלונג און פון רמשען פראפעסאר דאקטאר בראכירעהניגר בעזייטיגען זיכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, לייטונגען מיט הייל-נאגעטען און פעס-ראמען פאר פערקרומטע פוס און פלאט-פוס. ספעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גוטענע פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. קאנסוננגט פון 9 ביז 1 ביי טאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.
ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.
בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. ד"ר י. מאריש-קער, פראפ. ד"ר בר. קיפלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מען נעהמט אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.
דאנקזאגונג.
דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק דעם ה' ד"ר. י. ראפאפארט ספעציאליסט פון הייל-ארטאפעדישען אנשטאלט, וואלטשאנסקא 10, פאר אפעראטעווען מיין זוהן אין עלטער פון 7 יאהר, וועלכער איז קראנק געווען אויף א ברוך און אלע לאדזשער כירורגען האבען אויפגעזאגט די האפנונג, נור דער דירעקטאר ראפאפארט האט איהם אפגעהאלפען.
Jankiel Rojtman, Cegielniana 35
lub Kilińskiego 40

— די —
בעוואוסטע פעלד-בעטן
„Palma-Patent"

Palma-Patent
וואס זענען אלעמען בעקאנט מיט זייער פראקטישקייט און דויערהאפטיגקייט
מיט א גאראנטיע אויף 3 יאהר
ווי אויך לעזשאקעס, פעלד-בעטלעך און פעלד-בענקלעך
מאטראצען געבעטע, שאסקאווע, קאנאדיסקע קאזעטקעס, טאפטשאנעס
בעקומט מען נור אין דער בעקאנטער פאבריק
לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 131-85.
הורט   דעטייל

ווערקשטעל
פון שירמס
און שפאציר-שטעקענס
ס. פייגענבוים,
לאדז, בארוטאוויטשא 19
עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען- און מענער-שירמס און שטעקנס צו קאנקורענץ-פרייזען.
נעמט אן אלערליי רעפאראטורן פון שירמס און שטעקנס

„SANATO"
כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג
ד"ר מעד. ש. אייגער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד. רייטלער-סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פיר א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאסאוו
כירורגישע אפטיילונג ד"ר מעד. מ. קאנשאר.

ווייכטיג פאר לאדז און פראווינץ!
מצבות פון 30 זל. אן
ביז צו די טייערסטע גראניט-דענקמאלען
פיהר איך אויס ביליג און סאליד. אויף וואונש בעזוך איך די ג'יקגדשאפט אויך אויף דער פראווינץ.
קומט און איבערצייגט אייך!
מיט אכטונג פירמע „GRANIT,,
לאדז, פאמארסקא 39. 3138

חדר „תורה ודת"
שם גן-ילדים
פל. וואלבאשטשי (נייע שטאט) 6
איז דאס איינציגע מוסטערהאפטע חדר, וואס עס ווערט אנגעפירט אונטער דער לייטונג פון בעוואוסטע מלמדים און לעהרער פעדאגאגען - ספעציאליסטען.
ס'ווערט געלערנט א"ב, עברי, חומש, רש"י, קריאת התורה, נ"ך, שלחן ערוך, משניות, גמרא, העברעאיש און יודיש און אלעס, וואס א יודיש קינד דארף צו וויסען! ס'ווערען אנגענומען קינדער פון 4 ביז 12 יאהר.
א ספעציעל נאכמיטאג-חדר פאר קינדער וואס לערנען אין פוילישע שולען.

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען
11-טען ליסטאפאד 9
(קאנסטאנטינער), טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען פון 10—12 און 5—7, נעהמט אויך אן אין לעטשניצע ובערושער 17 פון 10—12.

אנאנסען-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א ווארט מיט פעט געדרוקט א ווארט ... אויף דער פראווינץ 8 — זל. א ווארט אין אויסלאנד — 8 זל. ... [illegible]

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט — 18 גר. פריינטאג און ערב יו"ט — 24 גר. אין ... 8 שפאלטען
אין טעקסט — 40 ... — 60 ...
נאכ'ן טעקסט — 12 ... — 18 ...
[illegible] — 10 גר. 5 ...

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółka z ograniczoną odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzozowski i D. Zilberberg.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. [illegible]
Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.